

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
 WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB
 OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	1. Odwodnienie siedlisk bagiennych spowodowane pracami hydrotechnicznymi i melioracjami prowadzące do degradacji torfowisk oraz innych negatywnych zmian w ekosystemach wodno-błotnych. 2. Gospodarka wodna w dolinie Biebrzy niezapewniająca optymalnego stanu uwodnienia siedlisk, w szczególności niewłaściwy w czasie i ilości rozdział wód z Jeziora Rajgrodzkiego oraz Kanału Augustowskiego i Rudzkiego.	1. Ograniczanie odpływu wód z systemów melioracyjnych na gruntach Skarbu Państwa, przez wykonanie i utrzymanie w należytym stanie technicznym istniejących urządzeń hydrotechnicznych (umożliwiających regulację odpływu wód), budowę infrastruktury technicznej służącej podnoszeniu poziomu wód, w tym zastawek na rowach i ciekach oraz pozostawienie starych rowów do ich naturalnego zarośnięcia i wypłyenia. 2. Odtwarzanie naturalnej sieci hydrograficznej oraz przywracanie warunków bagiennych na torfowiskach. 3. Ustalenie z zarządcami wód zlewni rzeki Biebrzy warunków korzystania z tych wód, w szczególności w zakresie rozdziału wód jeziora Rajgrodzkiego, Kanału Augustowskiego oraz Kanału Rudzkiego (zarówno ilościowego, jak i w czasie), w celu optymalizacji stanu uwodnienia siedlisk. 4. Ochrona naturalnych procesów zachodzących w ciekach – sedymentacji i erozji rzecznej oraz zachowania roślinności w strefie brzegowej. 5. Monitorowanie stanów wód powierzchniowych i podziemnych (do I poziomu wodonośnego).

		<p>6. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie nielegalnego odwadniania siedlisk w granicach BbPN²⁾.</p> <p>7. Edukacja społeczeństwa w zakresie roli wody w ekosystemach bagiennych, konieczności jej zatrzymywania oraz metod gospodarowania wodą zgodnie z wymaganiami przyrodniczymi na użytkach zielonych o wysokim uwodnieniu.</p> <p>8. Uzgadnianie decyzji i opiniowanie planów dotyczących budowy nowych i konserwacji istniejących urządzeń melioracyjnych.</p>
2	<p>Obniżenie różnorodności biologicznej ekosystemów nieleśnych (gatunków i siedlisk) w wyniku ich zarastania przez drzewa i krzewy oraz trzcinę pospolitą (<i>Phragmites australis</i>)</p>	<p>1. Usuwanie wczesnych stadiów sukcesyjnych drzew i krzewów oraz koszenie turzycowisk i łąk zgodnie z potrzebami ochrony siedlisk i gatunków.</p> <p>2. Ekstensywny wypas zwierząt.</p> <p>3. Zwiększenie uwilgotnienia siedlisk.</p> <p>4. Utrzymanie przejezdności dróg i mostów w celu umożliwienia dojazdu do miejsc wykonywania zabiegów ochronnych – realizacja niezbędnych prac remontowych i modernizacyjnych.</p> <p>5. Promowanie programów i działań sprzyjających utrzymaniu właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków.</p> <p>6. Monitorowanie stanu ekosystemów nieleśnych BbPN.</p> <p>7. Edukacja społeczeństwa w zakresie roli ekosystemów nieleśnych i potrzeby ich ochrony.</p>
3	<p>Rozprzestrzenianie się gatunków obcych inwazyjnych zagrażających rodzimym populacjom gatunków roślin i zwierząt</p>	<p>1. Monitorowanie występowania oraz liczebności populacji gatunków obcych inwazyjnych roślin i zwierząt na obszarze BbPN.</p> <p>2. Ograniczanie liczebności populacji gatunków obcych inwazyjnych roślin i zwierząt lub ich eliminowanie przez:</p> <p>1) wykaszanie, ścinanie i wrywanie – w przypadku roślin;</p> <p>2) odstrzały redukcyjne m.in. jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) i bażanta (<i>Phasianus</i>)</p>

		<p><i>colchicus</i>) oraz odłowy redukcyjne wizona amerykańskiego (<i>Neovision vision</i>);</p> <p>3) niewypuszczanie do środowiska odłowionych obcych inwazyjnych gatunków ryb oraz raków.</p> <p>3. Edukacja społeczeństwa w zakresie zagrożeń ze strony obcych gatunków inwazyjnych.</p>
4	Nadmierna liczebność populacji gatunków rodzimych roślin i zwierząt, zagrażająca cennym przyrodniczo gatunkom lub siedliskom	<p>1. Monitorowanie zagrożeń dla cennych przyrodniczo gatunków i siedlisk ze strony ekspansywnych gatunków rodzimych.</p> <p>2. Ograniczanie liczebności populacji gatunków ekspansywnych m.in. przez:</p> <p>1) prowadzenie wypasu, wykaszanie, ścinanie, wrywanie, ogławianie, obrączkowanie – w przypadku roślin;</p> <p>2) ograniczanie liczebności lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) przez odstrzały redukcyjne.</p>
5	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych m.in. na skutek intensyfikacji rolnictwa oraz urbanizacji przestrzeni	<p>1. Lokalizowanie źródeł zanieczyszczeń wód i ich zgłaszanie Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.</p> <p>2. Działania na rzecz zwiększenia liczby punktów monitoringu stanu ekologicznego wód rzeki Biebrzy i jej dopływów w granicach BbPN.</p> <p>3. Utrzymywanie stref buforowych wzdłuż brzegów rzek w postaci pasów roślinności stanowiącej barierę przed zanieczyszczeniami obszarowymi i erozją.</p> <p>4. Działania na rzecz pozostawiania roślinności szuwarowej w ujściowych odcinkach rowów, jako ważnej bariery biogeochemicznej (biofiltru) zatrzymującej i pochłaniającej zanieczyszczenia.</p> <p>5. Promowanie zachowania stref buforowych o charakterze bagiennym lub ekstensywnie użytkowanych łąk pomiędzy obszarem chronionym BbPN a obszarami użytkowymi rolniczo, w celu zatrzymywania lub ograniczania transferu substancji pochodzenia rolniczego.</p>

		<p>6. Promowanie paludikultury, czyli zrównoważonego użytkowania torfowisk, w szczególności w obrębie obszarów ochrony krajobrazowej.</p> <p>7. Działania na rzecz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozbudowy systemów oczyszczania ścieków, kanalizowania wsi, oczyszczania ścieków burzowych, budowy płyt obornikowych w miejscowościach położonych w granicach BbPN; 2) zabezpieczania studni kopanych przed dopływem zanieczyszczeń; 3) likwidacji nieczynnych studni kopanych. <p>8. Propagowanie wśród miejscowych rolników dobrych praktyk rolniczych, idei rolnictwa ekologicznego oraz ograniczania stosowania nawozów i środków ochrony roślin.</p> <p>9. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego wód w rzece Biebrzy i jej dopływach.</p> <p>10. Wykup gruntów w celu niedopuszczenia do nadmiernej urbanizacji obszaru BbPN.</p> <p>11. Zachęcanie rolników gospodarujących w granicach BbPN do uczestnictwa w Działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym PROW³⁾.</p> <p>12. Edukacja społeczeństwa w zakresie negatywnych skutków zanieczyszczenia wód, w tym eutrofizacji, oraz zapobiegania tym zjawiskom.</p> <p>13. Zwalczenie przestępstw i wykroczeń w zakresie zanieczyszczania wód powierzchniowych i podziemnych.</p>
6	<p>Duży udział nieruchomości o małej powierzchni niebędących we władaniu BbPN, występujących w mozaice z gruntami Skarbu Państwa, powodujący:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) utrudnienia w realizacji zadań ochronnych; 2) zagrożenie dla trwałości występowania cennych przyrodniczo siedlisk oraz gatunków roślin, 	<p>Wykupy, zamiany i inne formy nabywania praw do nieruchomości, w tym ich dzierżawienie, w celu umożliwienia kompleksowej ochrony siedlisk</p>

	grzybów i zwierząt	
7	<p>Negatywne oddziaływanie na przyrodę BbPN spowodowane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nielegalnym użytkowaniem rolniczym (np. koszeniem); 2) nielegalnym pozyskiwaniem okazów roślin, grzybów i zwierząt; 3) wydeptywaniem oraz umyślnym niszczeniem i uszkodzaniem stanowisk roślin, grzybów i zwierząt; 4) przebywaniem i przemieszczaniem się ludzi w miejscach wyłączonych z udostępniania, powodujących płoszenie i niepokojenie zwierząt; 5) nielegalnym wjazdem na teren BbPN pojazdów nieupoważnionych, w szczególności quadów, motocykli i samochodów terenowych powodującym płoszenie i niepokojenie zwierząt, niszczenie roślinności oraz tworów przyrody nieożywionej (np. wysp mineralnych potocznie zwanych „grądzikami”); 6) przebywaniem w BbPN bezpiecznych oraz pozbawionych nadzoru psów, stwarzających zagrożenie dla dzikich zwierząt; 7) płoszeniem zwierząt przez nisko latające drony i balony 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola obszaru BbPN, w tym monitoring wizyjny z wykorzystaniem fotorułek i dronów. 2. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie naruszania zakazów obowiązujących na obszarze BbPN. 3. Edukacja społeczeństwa w zakresie zakazów obowiązujących na obszarze BbPN oraz ich znaczenia dla przyrody. 4. Egzekwowanie zakazu wstępu do stref wyłączonych z udostępnienia. 5. Oznakowanie obszarów BbPN udostępnionych do amatorskiego zbierania grzybów (tablice informacyjne przy parkingach leśnych) i upublicznianie informacji o takich obszarach. 6. Ustawianie szlabanów i znaków z zakazami oraz tablic informacyjnych. 7. Tworzenie ostoi oraz dążenie do utworzenia stref ochronnych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. 8. Monitorowanie miejsc występowania cennych przyrodniczo gatunków roślin, zwierząt i grzybów. 9. Kanalizowanie ruchu turystycznego poprzez poprawę i uatrakcyjnienie infrastruktury turystycznej, w tym tworzenie nowych szlaków, ścieżek edukacyjnych, tworzenie tras rowerowych i leśnych ścieżek biegowych (w tym tras narciarstwa biegowego). 10. Remont istniejącej oraz budowa nowej infrastruktury turystycznej m.in. punktów widokowych, wież widokowych, kładek, parkingów, miejsc odpoczynku, pól namiotowych, wiat, zadaszeń, tablic i znaków informacyjnych oraz oznakowania szlaków turystycznych. 11. Odłów bezpiecznych psów z obszaru BbPN (w porozumieniu z gminami).
8	Nadmierny rozwój turystyki wodnej, skutkujący w szczególności płoszeniem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Limitowanie udostępniania wód BbPN do turystyki, w tym ograniczenie ilości

	<p>i niepokojeniem ptaków oraz ssaków, niszczeniem roślinności wodnej i przybrzeżnej oraz pozostawianiem odpadów w granicach wód powierzchniowych i brzegów rzek</p>	<p>spływów na rzece Biebrzy i jej dopływach podczas migracji wiosennej oraz w sezonie lęgowym ptaków wodno-błotnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Wyłączenie udostępnienia starorzeczy od dnia 1 lutego do dnia 15 lipca. 3. Okresowe wyłączenie odcinków rzeki Biebrzy, które są istotnymi miejscami rozrodu i przebywania ptaków wodno-błotnych, z udostępniania na potrzeby turystyki wodnej – podczas migracji wiosennej oraz w sezonie lęgowym ptaków wodno-błotnych. 4. Sprzątanie odpadów pozostawionych przez turystów. 5. Zwalczanie naruszeń regulaminu udostępniania BbPN. 6. Monitorowanie skutków turystyki wodnej. 7. Edukacja turystów w zakresie odpowiedzialnego korzystania z wód.
9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Presja związana z wędkowaniem, skutkująca pozostawianiem odpadów w granicach wód powierzchniowych i brzegów rzek udostępnionych do wędkowania, płoszeniem i niepokojeniem zwierząt, a także wydeptywaniem roślinności przybrzeżnej oraz zmniejszeniem populacji drapieżnych gatunków ryb. 2. Kłusownictwo wodne skutkujące zmniejszeniem się populacji ryb. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie efektów połowów wędkarskich. 2. Limitowanie udostępniania obszaru BbPN do wędkowania. 3. Czasowe wyłączenie odcinków rzek z udostępniania na potrzeby wędkarstwa. 4. Całkowita ochrona niektórych rzadkich gatunków ryb drapieżnych. 5. Wprowadzanie ograniczenia wstępu i połowu na starorzeczach i rozlewiskach rzek udostępnionych do wędkowania od końca lutego do połowy lipca. 6. Kontrola miejsc udostępnianych do wędkowania oraz sprzątanie pozostawionych odpadów. 7. Zwalczanie naruszeń regulaminu udostępniania BbPN do połowu ryb. 8. Zwalczanie incydentów w zakresie kłusownictwa. 9. Poszukiwanie i usuwanie znalezionej sprzętu kłusowniczego. 10. Edukacja w zakresie odpowiedzialnego wędkarstwa.

10	<p>1. Fragmentacja siedlisk na obszarze BbPN przez drogi i linie kolejowe, stanowiące bariery w migracji zwierząt i będące przyczyną zwiększonej ich śmiertelności.</p> <p>2. Hałas oraz zanieczyszczenia związane z funkcjonowaniem szlaków komunikacyjnych, powodujące pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków w ich sąsiedztwie.</p>	<p>1. Rozpoznanie najważniejszych szlaków migracyjnych oraz ocena skali śmiertelności zwierząt na drogach lokalnych (głównie płazów i gadów).</p> <p>2. Zabezpieczanie za pomocą tymczasowych płotków herpetologicznych odcinków dróg rozpoznanych jako najważniejsze szlaki migracyjne płazów i przenoszenie zwierząt w okresie ich migracji do i z miejsc rozrodu.</p> <p>3. Budowa stałych budowli zabezpieczających przed wtargnięciem zwierząt na jezdnię i umożliwiających migrację drobnych kręgowców (np. przepustów i budowli naprowadzających dla płazów i gadów).</p> <p>4. Promowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych przy projektowaniu, modernizacji i realizowaniu inwestycji drogowych i kolejowych, mających na celu redukcję negatywnego wpływu tych działań na przyrodę, w tym budowy przejść dla zwierząt w kluczowych dla ich migracji lokalizacjach.</p> <p>5. Ustalanie z zarządcami dróg sposobów zabezpieczania odcinków dróg, przez które przebiegają najważniejsze szlaki migracyjne zwierząt (np. przez ustawianie znaków zakazów zatrzymywania się i postoju oraz ograniczenia prędkości pojazdów).</p> <p>6. Promowanie zakładania i ochrony roślinności przydrożnej, łagodzącej negatywne oddziaływanie infrastruktury transportowej na środowisko.</p>
11	<p>Napowietrzne linie elektroenergetyczne stanowiące zagrożenie dla ptaków</p>	<p>Działania na rzecz zastępowania linii napowietrznych przewodami kablowymi nadziemnymi lub podziemnymi oraz stosowania rozwiązań konstrukcyjnych zmniejszających częstość kolizji ptaków z liniami napowietrznymi i innymi elementami infrastruktury, m.in. poprzez wprowadzanie odpowiednich unormowań do dokumentów planistycznych</p>
12	<p>Brak stabilności populacji niektórych gatunków, m.in.:</p>	<p>1. Budowa platform gniazdowych.</p> <p>2. Ograniczanie udostępniania BbPN</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1) bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>), 2) puchacza (<i>Bubo bubo</i>), 3) orlika grubodziobego (<i>Clanga clanga</i>), 4) orlika krzykliwego (<i>Clanga pomarina</i>), 5) bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>), 6) cietrzewia (<i>Lyrurus tetrix</i>) – dla którego stwierdzono wielkość populacji poniżej minimum, zapewniającego możliwość przetrwania gatunku w dłuższym czasie 	<p>(okresowe zamykanie szlaków turystycznych w sąsiedztwie stref ochronnych z zasiedlonymi gniazdami).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Zapewnienie udziału drzew starszych klas wieku w aktualnych i potencjalnych siedliskach lęgowych. 4. Ograniczenie drapieżnictwa ze strony kuny poprzez zakładanie kołnierzy lub smarowanie pni terpentyną. 5. Wykup gruntów w ostojach i żerowiskach. 6. Monitoring ptaków, w tym metodą telemetryczną oraz przy pomocy kamer lub fotopułapek przy gniazdach. 7. Ratowanie młodych orlików grubodziobych przed kainizmem (wyjmowanie młodszych piskląt z gniazd, odchów w olierowach, wypuszczanie w pełni odchowanych osobników). 8. Zasilanie miejscowej populacji cietrzewia osobnikami pochodzącymi z hodowli.
13	Deficyt martwego i rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych, stanowiący zagrożenie dla różnorodności biologicznej lasów, a w szczególności dla występowania grzybów, owadów saproksylicznych i wielu gatunków ssaków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zasobów martwego drewna w ekosystemach leśnych. 2. Zwiększanie zasobów rozkładającego się drewna przez pozostawianie do dalszego naturalnego rozkładu zamierających i martwych drzew, części drzew po wycinkach oraz wiatrołomów i wiatrowałów.
14	Niezgodny z siedliskiem skład gatunkowy, uproszczona struktura wiekowa i przestrzenna drzewostanów pochodzenia antropogenicznego	<p>Przywracanie składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów zgodnej z typem siedliska, w tym zabiegi towarzyszące prowadzonej przebudowie drzewostanów rębniami złożonymi przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) cięcia regulujące strukturę przestrzenną, gatunkową i wiekową, z zachowaniem drzew dziuplastych, obumierających oraz w wieku 100 lat i więcej (w szczególnych przypadkach uzasadnionych względami przyrodniczymi dopuszcza się usuwanie pojedynczych drzew w wieku 100 lat i więcej);

		<ul style="list-style-type: none"> 2) odnowienia, dolesienia wybranych luk i poprawki w oparciu o gatunki zgodne z typem siedliska; 3) porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia; 4) pielęgnacja upraw; 5) inicjowanie i wspieranie odnowień naturalnych; 6) zabezpieczanie upraw przed uszkodzeniem przez jeleniowate.
15	<ul style="list-style-type: none"> 1. Pożary torfowisk powodujące całkowitą lub częściową degradację tych siedlisk, przez niekorzystne zmiany w roślinności oraz we właściwościach fizyczno-chemicznych torfu. 2. Pożary lasów, a w szczególności drzewostanów sosnowych i świerkowych sztucznego pochodzenia powodujące niekorzystne zmiany fizjocenozy. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Zwalczanie pożarów. 2. Przywracanie warunków bagiennych na torfowiskach. 3. Budowa, rozbudowa, modernizacja, zaopatrzenie baz sprzętu przeciwpożarowego. Prowadzenie szkoleń Służby BbPN w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz aktualizacja procedur postępowania w przypadku pożaru. Zakup specjalistycznego oprogramowania, analiz i ekspertyz. 4. Utrzymanie istniejących dróg i dojazdów pożarowych oraz budowa nowych dróg przeciwpożarowych, budowa budowli i urządzeń hydrotechnicznych pozwalających na przejazd pojazdów i retencję wód oraz utrzymywanie dostępu do punktów czerpania wody. Oznakowanie dróg pożarowych. 5. Budowa, przebudowa, modernizacja, adaptacja, rozbudowa, rozbiórka budynków, budowli i innych obiektów, w tym turystycznych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą celem zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego. 6. Budowa nowych i naprawa starych rogatek, w celu ograniczenia wjazdu pojazdów na obszary leśne. 7. Stała kontrola terenu w okresie zagrożenia pożarowego. Tworzenie, rozbudowa i modernizacja wizyjnego systemu ochrony przeciwpożarowej.

		<p>8. Uświadamianie społeczeństwa o negatywnych dla przyrody skutkach pożarów. Ustawienie, naprawa i wymiana tablic informujących o zagrożeniach pożarowych oraz o ograniczeniach we wstępie na obszary leśne, wynikających ze stanu zagrożenia pożarowego.</p> <p>9. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.</p> <p>10. Współpraca w zakresie ochrony przeciwpożarowej z podmiotami zewnętrznymi, w tym Strażą Pożarną, Lasami Państwowymi, Siłami Zbrojnymi RP, jednostkami samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej.</p>
16	Nadmiernie rozmnażające się owady i grzyby patogeniczne, uszkadzające drzewa w drzewostanach iglastych pochodzenia antropogenicznego, w szczególności zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe oraz lasów prywatnych – zagrażające wystąpieniem strat gospodarczych w tych lasach	<p>Monitorowanie oraz ograniczanie liczebności nadmiernie rozmnażających się owadów i grzybów uszkadzających drzewa w drzewostanach iglastych pochodzenia antropogenicznego, przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prognozowanie występowania owadów; 2) wykładanie pułapek; 3) wyszukiwanie i usuwanie drzew zasiedlonych lub zainfekowanych; 4) korowanie ściętych drzew; 5) prowadzenie cięć stabilizujących drzewostan w celu poprawy jego struktury przestrzennej w celu wzrostu mechanizmów samoobrony drzewostanów i ich odporności.
17	Uszkodzenia drzewostanów iglastych sztucznego pochodzenia w wyniku działania czynników abiotycznych (wiatru, śniegu i lodu)	<p>Kształtowanie wewnętrznej struktury drzewostanów w ramach prowadzonej przebudowy (w tym monokultur) oraz cięć stabilizujących w celu zwiększenia stabilności (odporności) drzewostanów na działania czynników abiotycznych</p>
18	Zanieczyszczenie powietrza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalizowanie źródeł zanieczyszczeń powietrza i zgłaszanie ich do Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku. 2. Promowanie przyjaznych środowisku źródeł energii oraz efektywności energetycznej

		<p>(m.in. termomodernizacji budynków, stosowania paliw dobrej jakości czy korzystania z odnawialnych źródeł energii).</p> <p>3. Zmiana źródeł energii wykorzystywanej przez BbPN na odnawialne oraz inne działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej.</p> <p>4. Edukacja społeczeństwa w zakresie źródeł i skutków zanieczyszczenia powietrza oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom.</p>
19	Zanieczyszczenie i zmiany ukształtowania powierzchni ziemi (m.in. przemieszczenia mas ziemi, nielegalne składowiska odpadów i wyrobiska)	<p>1. Edukacja społeczności lokalnej w zakresie skutków zanieczyszczania powierzchni ziemi oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom.</p> <p>2. Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów w granicach BbPN.</p> <p>3. Ustawianie i obsługa koszy na odpady w obrębie infrastruktury turystycznej.</p> <p>4. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie zanieczyszczania powierzchni ziemi na obszarze BbPN.</p>
20	Urbanizacja obszaru BbPN prowadząca do obniżenia jego walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych	<p>1. Działania na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa, postanowień ograniczających zabudowę obszarów BbPN, w szczególności położonych poza granicami zwartej zabudowy.</p> <p>2. Działania na rzecz zapobiegania urbanizacji obszaru BbPN w ramach uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, odnoszących się do terenu BbPN.</p> <p>3. Promowanie tradycyjnych lokalnych cech architektonicznych.</p> <p>4. Wykup nieruchomości.</p>
21	Intensyfikacja rolnictwa na gruntach prywatnych polegająca na wcześniejszym i częstszym koszeniu ekosystemów nieleśnych skutkująca niszczeniem gniazd ptasich i zabijaniem piskląt	<p>1. Promowanie programów i działań sprzyjających utrzymaniu właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków.</p> <p>2. Wykup gruntów, w celu ochrony siedlisk gatunków ptaków lęgowych ekosystemów</p>

		<p>nieleśnych.</p> <p>3. Edukacja społeczeństwa, w szczególności rolników, w zakresie negatywnych skutków intensyfikacji rolnictwa i sposobów przeciwdziałania tym zjawiskom.</p>
22	Niewystarczająca wiedza o zasobach, tworach i składnikach przyrody BbPN	<p>1. Prowadzenie inwentaryzacji i monitoringu zasobów, tworów i składników przyrody BbPN.</p> <p>2. Inicjowanie i wspieranie badań naukowych oraz monitoringu przyrodniczego i sozologicznego realizowanego przez podmioty zewnętrzne.</p> <p>3. Właściwa organizacja danych z monitoringu i badań naukowych.</p>
23	Nadmierne lokalne uszkodzenia w uprawach leśnych i młodnikach powodowane przez duże ssaki roślinożerne	<p>Zabezpieczanie upraw leśnych i młodników przed zgryzaniem i spałowaniem przez zwierzęta, za pomocą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) grodzenia upraw leśnych; 2) naprawiania już istniejących ogrodzeń upraw leśnych; 3) zabezpieczania upraw za pomocą osłonek mechanicznych; 4) zabezpieczania upraw repelentami; 5) wykładanie gałęzi sosnowych z trzebieży jako żeru dla łosia (<i>Alces alces</i>), w celu odciążenia osobników gatunku od upraw i młodników.
24	Zatory na ciekach wodnych powodowane przez skoszoną roślinność spływającą tymi ciekami, skutkujące blokowaniem przepływu wody oraz tworzeniem warunków beztlenowych w ciekach	<p>1. Zapobieganie spływaniu skoszonej roślinności ciekami wodnymi oraz interwencje w przypadku występowania takich zjawisk (usuwanie zatorów, informowanie o tym zarządców cieków).</p> <p>2. Monitoring wizyjny.</p> <p>3. Edukacja społeczeństwa oraz instytucji prowadzących prace utrzymaniowe na ciekach, w zakresie skutków niewłaściwego wykaszania roślinności w ciekach wodnych</p>
25	Nielegalne pozyskiwanie kopalin, wytworów kultury materialnej i militariów	<p>1. Kontrola obszaru BbPN.</p> <p>2. Edukacja społeczeństwa w zakresie zakazów obowiązujących na obszarze BbPN.</p> <p>3. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie naruszania zakazów obowiązujących na obszarze BbPN.</p>

26	Utrudnienia w realizacji zadań ochronnych wynikające z braku lub złego stanu infrastruktury drogowej	Remonty, modernizacja i budowa nowych dróg oraz infrastruktury towarzyszącej służących ochronie przyrody w BbPN
27	Ubywanie zimowisk i noclegowisk nietoperzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola stanu zachowania schronów i piwnic stanowiących zimowiska nietoperzy. 2. Poprawa stanu zachowania schronów i piwnic stanowiących zimowiska nietoperzy – remonty, modyfikacje, wstawianie drzwi i krat. 3. Edukacja w zakresie ochrony nietoperzy. 4. W przypadku zabiegów polegających na usuwaniu drzew, pozostawianie takich, które mogą być noclegowiskami nietoperzy: dziuplastych, starych, martwych lub obumierających.
28	Zanikanie zbiorników wodnych stanowiących miejsca rozrodu płazów, na skutek nadmiernego obniżania się poziomu wód gruntowych, zanieczyszczenia odpadami, zasypywania i eutrofizacji zbiorników wodnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaniechanie prowadzenia prac konserwacyjnych i utrzymaniowych na ciekach i rowach w sąsiedztwie stanowisk płazów oraz kopania nowych rowów odwadniających. 2. Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów. 3. Edukacja społeczeństwa na temat znaczenia płazów oraz potrzeby ich ochrony, w tym o roli drobnych zbiorników wodnych dla ich rozrodu oraz metod czynnej ochrony.
29	Niemożność prowadzenia ochrony czynnej na gruntach, gdzie występuje siedlisko przyrodnicze niezgodne z rodzajem użytku określonym w ewidencji gruntów i budynków	Dostosowanie zapisów w ewidencji gruntów i budynków do stanu faktycznego

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocenazagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Nowe inwestycje, szczególnie drogowe i kolejowe nie uwzględniające potrzeb ochrony przyrody BbPN, powodujące fragmentację środowiska, stanowiące	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena i opiniowanie wpływu planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych na przyrodę BbPN. 2. Działania na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków

	bariery w migracji zwierząt oraz będące przyczyną zwiększonej ich śmiertelności	<p>zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wojewódzkich planów zagospodarowania przestrzennego ustaleń ograniczających realizację przedsięwzięć w przypadku, gdy planowane inwestycje będą stwarzały zagrożenie wewnętrzne dla przyrody BbPN.</p> <p>3. Działania na rzecz zminimalizowania negatywnych skutków dla przyrody BbPN planowanych inwestycji.</p>
2	Nadmierne usuwanie drzew i krzewów na obszarze objętym ochroną krajobrazową	<p>1. Monitorowanie zjawiska oraz jego wpływu na przyrodę BbPN.</p> <p>2. Wykup gruntów.</p> <p>3. Edukacja społeczeństwa w zakresie znaczenia i potrzeby zachowania zakrzaczeń i zadrzewień.</p>
3	<p>Nadmierny rozwój turystyki wodnej, w tym rozwój żeglugi śródlądowej, a w szczególności udostępnienie rzeki Biebrzy na odcinku od ujścia Kanału Augustowskiego do ujścia Biebrzy do Narwi dla dużych jednostek pływających, co potencjalnie wymagałoby regulacji rzeki. Działania te mogą przyczynić się do takich skutków jak:</p> <p>1) zmniejszenie liczebności i pogorszenie stanu siedliska skójkki gruboskorupowej (<i>Unio crassus</i>) oraz innych gatunków małży;</p> <p>2) degradacja zbiorowisk roślin wodnych i szuwarowych oraz cennych siedlisk gatunków zwierząt, w tym gatunków z Załącznika II dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. 1992, L 206, s. 7 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 102);</p> <p>3) zwiększenie śmiertelności wielu gatunków zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym;</p>	<p>1. Podejmowanie działań zmierzających do wykreślenia rzeki Biebrzy z listy śródlądowych dróg wodnych.</p> <p>2. Działania na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wojewódzkich planów zagospodarowania przestrzennego, postanowień ograniczających nadmierny rozwój turystyki wodnej oraz prace hydrotechniczne wpływające istotnie na morfologię koryta Biebrzy.</p> <p>3. Działania na rzecz zminimalizowania negatywnych skutków dla przyrody BbPN planowanych inwestycji.</p> <p>4. Utrzymanie remonty i przebudowa oraz budowa nowej infrastruktury turystycznej w celu kanalizowania ruchu turystycznego.</p> <p>5. Dbanie o prawidłowe oznakowanie szlaków wodnych i szlaku żeglownego.</p>

	<p>4) sztuczne przekształcenia morfologiczne koryta rzeki Biebrzy;</p> <p>5) trwałe i znaczące pogorszenie warunków życia ichtiofauny, w tym utrata siedlisk gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. 1992, L 206, s. 7 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 102): różanki (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), bolenia (<i>Aspius aspius</i>), kozy (<i>Cobitis taenia</i>), piskorza (<i>Misgurnus fossilis</i>) i minogów czarnomorskich (<i>Eudontomyzon</i> spp.);</p> <p>6) zniszczenie rzadkich siedlisk przyrodniczych występujących w sąsiedztwie cieków, np. starorzeczy ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>, zalewanych mulistych brzegów rzek <i>Bidention tripartiti</i> i ziołorośli nadrzecznych <i>Convolvuletalia sepium</i> przy pogłębianiu rzeki i składowaniu wydobytego materiału wzdłuż cieków;</p> <p>7) płoszenie i niepokojenie ptaków oraz ssaków;</p> <p>8) zanieczyszczanie cieków odpadami;</p> <p>9) powstawanie hałasu.</p>	
--	--	--

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	<p>1. Odwodnienie siedlisk bagiennych spowodowane pracami hydrotechnicznymi i melioracjami związanymi z utrzymywaniem cieków prowadzące do degradacji torfowisk i eutrofizacji wód powierzchniowych.</p> <p>2. Rozdział wód w dolinie Biebrzy niezapewniający optymalnego stanu</p>	<p>1. Odtwarzanie naturalnej sieci hydrograficznej oraz przywracanie warunków bagiennych na torfowiskach.</p> <p>2. Ustalenie z zarządcami wód warunków korzystania z wód zlewni Biebrzy (np. w zakresie rozdziału wód Jeziora Rajgrodzkiego zarówno ilościowego jak</p>

<p>uwodnienia siedlisk (np. niewłaściwy w czasie i co do ilości rozdział wód z Jeziora Rajgrodzkiego).</p> <p>2 Zmiany klimatu skutkujące degradacją struktury i funkcji siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin i zwierząt oraz zmniejszeniem populacji gatunków roślin i zwierząt poprzez m.in.: niski stan wód podziemnych i powierzchniowych, suszę, zmiany reżimu hydrologicznego rzek, w szczególności ograniczenie powierzchni i przesunięcie w czasie wiosennych zalewów, krótszy okres zalegania pokrywy śnieżnej</p>	<p>i w czasie) w celu optymalizacji stanu uwodnienia siedlisk.</p> <p>3. Dążenie do sporządzenia ustaleń w zakresie warunków korzystania z wód zlewni rzeki Biebrzy.</p> <p>4. Monitorowanie stanów wód powierzchniowych i gruntowych (podziemnych i poziomu wodonośnego).</p> <p>5. Edukacja społeczeństwa w zakresie potrzeby poprawy uwilgotnienia torfowisk zdegradowanych oraz roli wody w ekosystemach bagiennych, konieczności jej zatrzymywania i metod gospodarowania na użytkach zielonych o wysokim poziomie wód w zgodzie z wymaganiami przyrodniczymi.</p> <p>6. Uzgadnianie decyzji i opiniowanie planów dotyczących budowy nowych i konserwacji istniejących urządzeń melioracyjnych.</p> <p>1. Zwiększenie odporności ekosystemów na zmiany klimatu, poprzez:</p> <p>1) zwiększenie możliwości retencyjnych siedlisk hydrogenicznych oraz wspieranie czynnych procesów torfotwórczych poprzez zapobieganie ich odwadnianiu;</p> <p>2) zwiększenie retencji wody w glebie poprzez przebudowę istniejących urządzeń melioracyjnych z funkcji odwadniającej na nawadniająco-odwadniającą;</p> <p>3) zaniechanie realizacji prac utrzymaniowych związanych z bieżącą konserwacją cieków m.in. wykaszania roślinności z dna i brzegów w okresach niskich stanów wód spowodowanych wystąpieniem zjawiska suszy hydrologicznej;</p> <p>4) realizacja działań renaturyzacyjnych w celu odtworzenia naturalnych zdolności retencyjnych koryt rzecznych oraz poprawy funkcjonowania siedlisk hydrogenicznych;</p>
---	---

		<p>5) utrzymanie otwartego charakteru zbiorowisk nieleśnych związanych z glebami hydrogenicznymi (zmniejszenie ewapotranspiracji);</p> <p>6) wykup gruntów, na których wykształcone są siedliska hydrogeniczne;</p> <p>7) przebudowa drzewostanów pochodzenia antropogenicznego prowadzona zgodnie z naturalną dynamiką i procesami klimatycznymi;</p> <p>8) realizowanie innych zadań ochronnych mających na celu poprawę stanu lub utrzymanie w nie pogorszonej formie zasobów przyrodniczych BbPN.</p> <p>2. Monitorowanie trendów przemian siedlisk, m.in. przy użyciu technik teledetekcyjnych.</p> <p>3. Edukacja społeczeństwa w zakresie wiedzy na temat suszy, promowania oszczędnego gospodarowania wodą oraz technik i rozwiązań służących zwiększeniu lub odtworzeniu naturalnej retencji.</p>
3	Rozprzestrzenianie się gatunków obcych inwazyjnych zagrażających rodzimym populacjom gatunków roślin i zwierząt	<p>1. Monitorowanie przenikania gatunków obcych inwazyjnych roślin i zwierząt z otuliny BbPN.</p> <p>2. Usuwanie gatunków obcych inwazyjnych roślin.</p> <p>3. Ograniczanie liczebności obcych inwazyjnych gatunków zwierząt stanowiących zagrożenie dla populacji gatunków rodzimych.</p> <p>4. Edukacja społeczeństwa w zakresie zagrożeń powodowanych przez inwazyjne gatunki obce roślin i zwierząt oraz metod przeciwdziałania tym zagrożeniom.</p>
4	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych	<p>1. Lokalizowanie źródeł zanieczyszczeń i zgłaszanie ich do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.</p> <p>2. Współpraca z Wojewódzkimi Inspektoratami Ochrony Środowiska w zakresie zwiększenia liczby punktów monitoringu stanu ekologicznego wód rzeki Biebrzy i jej dopływów.</p>

3. Działania na rzecz utrzymywania stref buforowych wzdłuż brzegów rzek w postaci pasów roślinności stanowiącej barierę biogeochemiczną.
4. Działania na rzecz pozostawiania roślinności szuwarowej w ujściowych odcinkach rowów jako bariery biogeochemicznej (biofiltru) zatrzymującej i pochłaniającej zanieczyszczenia.
5. Promowanie zachowania stref buforowych o charakterze bagiennym lub ekstensywnie użytkowanych łąk pomiędzy obszarem chronionym BbPN a obszarami użytkowymi rolniczo, w celu zatrzymywania lub ograniczania transferu substancji pochodzenia rolniczego.
6. Promowanie paludikultury, czyli zrównoważonego użytkowania torfowisk w otulinie BbPN.
7. Działania na rzecz:
 - 1) zapewnienia rozbudowy systemów oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi, oczyszczania ścieków burzowych, budowy płyt obornikowych w miejscowościach położonych w dolinie Biebrzy i w jej sąsiedztwie;
 - 2) zabezpieczenia studni kopanych przed dopływem zanieczyszczeń;
 - 3) likwidacji nieczynnych studni kopanych.
8. Propagowanie ograniczania stosowania nawozów i środków ochrony roślin w zlewni Biebrzy.
9. Działania na rzecz osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego wód.
10. Zachęcanie rolników z doliny Biebrzy do uczestnictwa w Działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym PROW.
11. Działania na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wojewódzkich planów zagospodarowania przestrzennego

5	Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	<p>postanowień ograniczających zabudowę dolin rzecznych, zwłaszcza obszarów zlokalizowanych w obrębie zasięgu zalewów.</p> <p>Promowanie selektywnej zbiórki oraz segregacji odpadów i ich wywozu na składowiska</p>
6	Zanieczyszczenie powietrza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie źródeł zanieczyszczeń. 2. Promowanie poprawy efektywności energetycznej oraz energetyki odnawialnej, której rozwój nie prowadzi do utraty walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. 3. Edukacja społeczeństwa w zakresie źródeł i skutków zanieczyszczenia powietrza oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom.
7	Urbanizacja obszarów w sąsiedztwie BbPN mająca wpływ na przyrodę BbPN i jego walory krajobrazowe, np. zabudowa korytarzy ekologicznych, panoram widokowych, inwestycje rolnicze (obory, chlewnie, ферmy drobiu), inwestycje przemysłowe i in.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego postanowień ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w sąsiedztwie granic BbPN. 2. Prowadzenie uzgodnień w ramach postępowań w sprawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w sposób zgodny z potrzebami ochrony przyrody.
8	Intensyfikacja rolnictwa i zmiany w strukturze upraw (np. wzrost powierzchni upraw kukurydzy) powodujące zmiany siedlisk lęgowych i żerowisk ptaków oraz ssaków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie dobrych praktyk rolniczych, idei rolnictwa ekologicznego i Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW. 2. Tworzenie buforów (remizy, okrajki itp.) odciągających zwierzęta od pól uprawnych. 3. Wykupy gruntów w celu tworzenia buforów i różnicowania struktury krajobrazu polnego poprzez tworzenie śródpolnych remiz, zadrzewień i ugorów. 4. Edukacja społeczeństwa, w szczególności rolników, w zakresie negatywnych skutków intensyfikacji rolnictwa i sposobów przeciwdziałania tym zjawiskom.

9	Zaburzenie funkcjonowania szlaków migracyjnych, w wyniku wzrastającego ruchu na lokalnych drogach i szlakach kolejowych, skutkujące wzrostem śmiertelności zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz stosowania rozwiązań przyjaznych dla środowiska i przyrody przy remontach, rozbudowach i modernizacjach dróg i kolei. 2. Monitoring śmiertelności zwierząt kręgowych.
10	Zatory na ciekach wodnych powodowane przez skoszoną roślinność spływającą tymi ciekami, skutkujące blokowaniem przepływu wody oraz tworzeniem warunków beztlenowych w ciekach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie spływaniu skoszonej roślinności ciekami wodnymi oraz interwencje w przypadku występowania takich zjawisk (usuwanie zatorów, informowanie zarządców cieków). 2. Edukacja społeczeństwa, w szczególności instytucji prowadzących prace związane z koszeniem w ciekach wodnych.

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Inwestycje z zakresu energetyki odnawialnej, zwłaszcza wiatrowej stanowiącej zagrożenie dla ptaków i nietoperzy oraz elektrowni fotowoltaicznych zagrażających utratą walorów krajobrazowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Starania o wprowadzenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wojewódzkich planów zagospodarowania przestrzennego, postanowień ograniczających budowę farm wiatrowych na trasach wędrówek oraz na obszarach żerowania ptaków w otoczeniu BbPN oraz określających lokalizację elektrowni fotowoltaicznych. 2. Prowadzenie uzgodnień w ramach postępowań w sprawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w sposób zgodny z potrzebami ochrony przyrody.
2	Budowa wież GSM na skraju doliny Biebrzy, przede wszystkim w sąsiedztwie rozlewisk, stwarzająca ryzyko kolizji dla ptaków podczas migracji i codziennych przelotów z doliny Biebrzy na żerowiska i z powrotem	Prowadzenie uzgodnień w ramach postępowań w sprawie decyzji o warunkach zabudowy w sposób zgodny z potrzebami ochrony przyrody

3	Zanieczyszczenie środowiska powodowane przez nowe inwestycje drogowe i kolejowe oraz nowe obiekty przemysłowe i rolnicze (np. duże fermy zwierzęce)	Działania na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wojewódzkich planów zagospodarowania przestrzennego, postanowień ograniczających budowę obiektów przemysłowych i inwestycji drogowych lub kolejowych w otulinie BbPN, mogących negatywnie wpływać na stan środowiska BbPN
4	Zanieczyszczenie świetlne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie rozwiązań prośrodowiskowych ograniczających nadmierne i niepotrzebne oświetlenie miejscowości, dróg i obiektów, zwłaszcza poza terenami zwartej zabudowy miejscowości. 2. Edukacja społeczeństwa w zakresie oddziaływania emisji światła na faunę i krajobraz BbPN.
5	Zdarzenia o charakterze epizootii	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring stanu zdrowotnego populacji zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem dzika (<i>Sus scrofa</i>). 2. Opracowanie i wdrożenie procedur postępowania w przypadku stwierdzenia epizootii lub zaobserwowania niepokojących objawów chorobowych.
6	Choroby płazów powodowane przez grzyby pasożytnicze: <i>Batrachochytrium dendrobatidis</i> i <i>B. salamandrivorans</i> oraz wirusy z rodzaju <i>Ranavirus</i> , mogące przyczynić się do masowej śmiertelności płazów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie badań laboratoryjnych pod kątem występowania wymienionych patogenów w populacji płazów BbPN. 2. Opracowanie i wdrożenie procedury postępowania w przypadku potwierdzenia obecności tych patogenów u płazów.

Objaśnienia:

- 1) Ocena zagrożeń wyraża się w uszeregowaniu zagrożeń od najistotniejszego.
- 2) BbPN – Biebrzański Park Narodowy.
- 3) PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (realizowany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi).

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW Z PODANIEM
RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ**

I. Na obszarach objętych ochroną ścisłą

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ochrona różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych przed inwazyjnymi gatunkami obcego pochodzenia, poprzez wykopywanie, koszenie i wrywanie okazów tych gatunków, w tym: niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>), dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), łubinu trwałego (<i>Lupinus polyphyllus</i>) i innych inwazyjnych gatunków obcego pochodzenia	Według potrzeb	Obszar BbPN ²⁾ objęty ochroną ścisłą

B. Działania dotyczące infrastruktury

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Działania dotyczące infrastruktury, służącej ochronie, edukacji i udostępnianiu ekosystemów poprzez: 1) konserwację, remonty, przebudowę i budowę nawierzchni dróg, szlaków turystycznych i innej infrastruktury związanej z udostępnieniem BbPN; 2) malowanie i uzupełnianie oznakowania szlaków turystycznych, wymianę i uzupełnianie brakujących lub zniszczonych kierunkowskazów, tablic informacyjnych; 3) podcinanie gałęzi drzew i krzewów oraz usuwanie młodego pokolenia drzew z dróg i szlaków	Według potrzeb	Obszar BbPN objęty ochroną ścisłą

	<p>turystycznych w celu zapewnienia ich drożności;</p> <p>4) zapewnienie bezpieczeństwa na drogach, szlakach turystycznych, w pobliżu obiektów turystycznych, linii energetycznych poprzez usuwanie leżących drzew i konarów oraz ścinę drzew zagrażających życiu, zdrowiu bądź mieniu ludzkiemu (w miarę możliwości ścięte drzewa będą pozostawiane w miejscu wycinki, a ewentualne pozostałości odsunięte od szlaku. Wycinanie drzew w okresie od 16 sierpnia do 1 marca roku następnego, w szczególnych przypadkach przez cały rok).</p>		
--	---	--	--

II. Na obszarach objętych ochroną czynną

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Pielęgnowanie upraw leśnych przez wykaszanie roślinności zielnej	7,98 ha	Oddziały: 41a, 41b, 62f, 63a
2	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w nasadzeniach w remizach śródleśnych (czyszczenia wczesne)	0,43 ha	Oddziały: 303a, 310a, 313d, 317g
3	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w młodnikach (zabieg o charakterze czyszczeń późnych) przez usuwanie zbędnych drzew, w okresie od 16 sierpnia do końca grudnia	10,03 ha	Oddziały: 15b, 16b, 20a, 24b, 27c, 63a
4	Regulacja zagęszczenia drzew w starszych drzewostanach (zabieg o charakterze trzebieży późnej) poprzez usuwanie drzew rosnących w nadmiarze, w celu odsłonięcia podrostu świerkowo-dębowego, w okresie od 2 stycznia do końca lutego i od 16 sierpnia do końca grudnia	16,49 ha	Oddział 43b

5	Zabezpieczanie drzewek repelentami przed zgryzaniem przez jeleniowate w młodnikach	16,77 ha	Oddziały: 39b, 41b, 42d, 51b, 51c, 52d, 52f, 52g, 53b, 54h, 61i, 62a, 62f, 63a
6	Rozebranie istniejących ogrodzeń dawnych upraw leśnych	2 540 mb	Oddziały: 62b, 63b, 63c, 63g
7	Konserwacja istniejących ogrodzeń upraw i młodników leśnych	3 000 mb	Oddziały: 15b, 20a, 24b, 27c, 41a, 41b, 47k, 48a, 48d, 50b, 62b, 62f, 63a, 63b, 63c, 511a, 511o, 511p
8	Konserwacja istniejących ogrodzeń remiz śródleśnych	120 mb	Oddziały: 378a, 378g, 378h, 378k
9	Monitorowanie i prognozowanie występowania owadów poprzez: 1) wykładanie pułapek feromonowych na: a) brudnicę mniszkę (<i>Lymantria monacha</i>), b) brudnicę nieparkę (<i>Lymantria dispar</i>), c) kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), d) zwójkę dębową (<i>Archips xylosteana</i>), 2) wykładanie drzew pułapkowych na kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), 3) zakładanie opasek lepowych na miernikowce (<i>Geomatridae</i>), 4) jesienne poszukiwania owadów w ściółce na próbnym powierzchniach podokapowych	Corocznie 1980 ha Corocznie, 56 sztuk Corocznie 15 sztuk Corocznie, 30 sztuk Corocznie, 29 prób	Oddziały: 7c, 7d, 11a, 11f, 11g, 11h, 12c, 12 d, 12f, 12h, 13c, 15c, 16a, 17b, 19f, 20h, 21d, 23c, 23 d, 24b, 24c, 25a, 27a, 33b, 33c, 33d, 33 n, 34d, 34f, 34h, 34m, 34n, 35c, 35d, 35f, 39a, 39b, 40d, 41b, 41d, 42b, 42c, 42d, 43a, 43b, 44a, 44d, 44f, 47f, 48a, 48d, 49b, 50b, 50c, 52a, 53a, 53b, 53c, 54d, 54f, 54g, 54h, 54i, 60a, 60f, 60g, 60i, 60j, 61a, 61d, 61f, 61g, 61h, 62a, 62c, 62d, 62f, 63a, 63b, 63f, 63g, 63h, 63o, 69i, 107m, 116b, 116f, 125i, 245b, 245c, 245d, 246b, 291p, 297a, 297b, 297c, 297d, 298c, 298d, 298g, 298f, 299a, 299b, 299c, 299f, 300a, 300b, 300c, 300d, 300o, 300r, 301a, 302a, 302b, 302d, 302k, 302m, 303a, 304a, 305a, 306a, 306b, 307a, 307b, 307d, 307g, 307h, 308c, 308f, 308g, 308i, 309a, 309b, 309c, 310a, 311a, 311b, 311c, 312a, 312b, 312d, 312f, 313a, 313b, 313f, 313g, 313h, 313i,

		<p>313j, 313k, 314a, 314b, 314c, 314d, 314f, 314j, 314k, 314p, 315c, 316a, 316b, 316c, 317a, 317d, 317f, 317g, 317h, 317i, 317l, 317m, 318a, 318b, 318f, 318g, 318h, 318j, 318k, 318l, 318n, 318p, 318r, 319a, 319b, 319d, 319f, 319g, 319h, 319i, 319j, 319k, 320a, 320b, 320c, 320d, 320f, 320i, 320j, 320k, 320l, 320p, 320r, 321b, 322a, 322b, 322c, 322d, 322f, 322g, 323a, 323b, 323d, 323f, 323g, 323i, 324a, 324c, 324f, 325a, 325b, 325d, 325f, 325h, 325i, 325j, 325l, 325o, 325r, 325t, 325w, 325y, 325bx, 325cx, 326a, 328b, 328c, 328d, 328h, 328i, 328j, 328k, 329b, 329c, 329d, 329f, 329g, 329h, 329j, 330a, 330f, 330i, 330j, 330k, 331a, 331b, 331c, 332a, 332b, 332c, 332d, 332f, 332g, 332h, 333a, 333b, 333c, 333d, 333f, 333g, 333h, 333i, 334a, 334b, 334c, 334d, 334f, 334g, 334h, 334i, 335a, 335b, 335c, 335d, 336a, 336b, 336c, 336d, 336g, 337a, 337b, 338a, 338b, 338d, 338f, 339a, 339c, 339f, 339g, 339h, 339i, 340b, 340d, 340f, 340g, 340h, 341a, 341b, 341c, 341d, 341f, 341g, 342a, 342b, 342c, 342d, 342f, 343a, 343b, 343c, 343d, 343f, 343g,</p>
--	--	--

		<p>344a, 344b, 344c, 344d, 344f, 344h, 344i, 344j, 345a, 345b, 345c, 345d, f345, 345g, 345h, 346a, 346b, 346f, 346g, 346h, 346i, 347a, 347b, 347c, 347d, 347g, 347j, 347k, 347l, 347m, 348a, 349a, 349b, 349c, 350a, 350b, 350c, 350d, 350f, 350g, 351a, 351b, 351c, 351d, 351f, 351g, 351h, 352a, 352b, 352c, 352d, 352f, 352g, 352h, 352i, 352j, 353a, 353b, 353c, 353d, 353f, 353g, 353h, 354a, 356a, 356d, 356f, 356g, 356h, 357b, 358a, 358b, 362c, 362d, 363a, 363b, 363f, 363h, 364b, 364d, 364g, 368a, 368b, 368c, 369a, 369b, 370a, 370b, 370c, 370d, 370f, 370g, 370i, 370j, 372b, 373c, 374a, 374b, 374d, 374f, 374g, 374h, 374k, 375a, 374b, 374c, 374d, 374f, 374g, 377d, 377g, 377i, 377j, 378b, 378c, 378j, 378n, 378r, 379c, 380c, 380d, 380g, 381a, 381c, 381g, 382b, 385a, 388d, 389j, 389k, 393b, 394b, 394c, 395b, 395c, 395f, 396a, 396b, 396c, 396g, 396i, 397a, 397b, 397c, 398a, 398b, 398d, 398f, 398g, 398n, 398o, 399c, 405b, 405c, 406a, 406b, 407a, 407c, 407f, 407l, 417c, 417d, 445i, 445j, 446g, 511c, 511i, 511n, 511o, 511p, 511r, 511s</p>
--	--	---

10	<p>Przeciwdziałanie szkodom i zagrożeniom powodowanym w drzewostanach przez masowe pojawianie się owadów i grzybów, poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) korowanie drewna leżącego; 2) usuwanie z drzewostanów drzew opanowanych przez owady, grzyby, lub uszkodzonych w skutek działania niekorzystnych czynników atmosferycznych, w okresie od 2 stycznia do końca lutego i od 16 sierpnia do końca grudnia, z pozostawieniem minimum 25% drzew do naturalnego rozkładu na miejscu 	Według potrzeb	Obszar BbPN objęty ochroną czynną
11	<p>Ochrona siedliska przyrodniczego 91T0 Bory chrobotkowe, poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sprzątnięcie leżących gałęzi (drobnicy i grubizny); 2) wygrabienie i wyniesienie zalegającej biomasy oraz ręczne odsłonięcie kilkumetrowych powierzchni gruntu w sposób nieniszczący porostów, w celu odtworzenia siedlisk porostów naziemnych; 3) usuwanie drzew i krzewów nadmiernie zacieniających siedlisko w okresie od 16 sierpnia do 15 lutego 	<p>Około 3,07 ha</p> <p>Około 1,75 ha</p> <p>Około 2 ha</p>	<p>Oddziały: 335a, 350a, 350d, 396a, 396b, 397a, 398g</p> <p>Oddziały: 396a, 396b, 397a</p> <p>Oddziały: 350a, 396b, 397a</p>
12	<p>Ochrona różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych przed inwazyjnymi gatunkami obcego pochodzenia, poprzez wykopywanie, koszenie i wyrywanie okazów tych gatunków, w tym: niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>), dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), łubinu trwałego (<i>Lupinus polyphyllus</i>), nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>),</p>	Według potrzeb	Obszar BbPN

	otoczeniu, w terminie od stycznia do lutego oraz od sierpnia do grudnia		
3	Ochrona siedliska przyrodniczego 3270 Zalewane muliste brzegi rzek poprzez usuwanie odpadów znalezionych w strefie brzegowej Biebrzy, w terminie od stycznia do lutego oraz od sierpnia do grudnia	Według potrzeb	Strefa brzegowa rzeki Biebrzy
4	Ochrona mozaiki siedlisk przyrodniczych 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi i 6120 Ciepłolubne murawy napiaskowe, poprzez: 1) usuwanie podrostu drzew i krzewów oraz ich odrośli z użyciem sprzętu ręcznego ³⁾ , z pozostawieniem większych i zwartych kęp krzewów, jałowców (<i>Juniperus communis</i>) i niskich sosen (<i>Pinus silvestris</i>). Wyniesienie lub wywiezienie biomasy poza obręb siedliska. Usuwanie podrostu drzew i krzewów jednorazowo, odrośli – według potrzeb. Wykonanie zabiegu w terminie od dnia 16 sierpnia do dnia 31 stycznia; 2) ręczne usuwanie ekspansywnego gatunku rośliny – orlicy pospolitej (<i>Pteridium aquilinum</i>) co roku w terminie od dnia 15 czerwca do końca lipca; zebranie i wyniesienie biomasy poza obręb siedliska; 3) koszenie z użyciem sprzętu ręcznego ³⁾ raz lub dwa razy w ciągu trzech lat w terminie od dnia 1 września do dnia 31 października. Zebranie i usunięcie skoszonej biomasy poza obręb siedliska; 4) wykaszanie fragmentów muraw zarastających trzcinnikiem piaskowym (<i>Calamagrostis epigejos</i>) z użyciem sprzętu ręcznego ³⁾ lub lekkiego ciągnika co	8,49 ha 0,13 ha 0,35 ha 0,22 ha	Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr: 2722, 2723, 2724, 2725, 2726. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr: 2722, 2723. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr: 2722, 2723. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr 2723.

	<p>roku, zebranie skoszonej biomasy w kopy i wyniesienie poza obręb siedliska. Wykonanie zabiegów w terminie od dnia 1 lipca do dnia 31 października;</p> <p>5) koszenie z użyciem sprzętu ręcznego³⁾ lub lekkiego ciągnika raz lub dwa razy w ciągu trzech lat w terminie od dnia 1 września do dnia 31 października. Zebranie i usunięcie skoszonej biomasy poza obręb siedliska;</p> <p>6) wypas przy obsadzie zwierząt od 0,3 do 1 DJP/ha w terminie od dnia 1 maja do dnia 15 października. Wykaszenie niedojadów raz w roku lub raz na 2 lata w terminie od 1 sierpnia do dnia 31 października.</p>	<p>1,56 ha</p> <p>Około 23,8 ha</p>	<p>Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr 2723.</p> <p>Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr: 2620, 2680, 2681, 2701, 2702, 2703.</p>
<p>5</p>	<p>Ochrona siedliska przyrodniczego 6120 Ciepłolubne murawy napiaskowe poprzez:</p> <p>1) wycięcie pojedynczych drzew (brzozy i osiki), podrostu drzew (głównie brzozy, osiki, dębu i sosny) i krzewów oraz ich odrośli z użyciem sprzętu ręcznego³⁾, z pozostawieniem jałowców (<i>Juniperus communis</i>) i większych, zwartych kęp krzewów. Wyniesienie lub wywiezienie biomasy poza obręb siedliska. Usuwanie pojedynczych drzew, podrostu drzew i krzewów jednorazowo, odrośli – według potrzeb. Wykonanie zabiegu w terminie od dnia 16 sierpnia do dnia 31 stycznia;</p> <p>2) wykaszanie fragmentów muraw zarastających trzcinnikiem piaskowym (<i>Calamagrostis epigejos</i>) z użyciem sprzętu ręcznego³⁾ co roku, zebranie skoszonej biomasy w kopy i wyniesienie poza obręb siedliska.</p>	<p>Około 3,6 ha</p> <p>0,6 ha</p>	<p>1. Obręb ewidencyjny Gugny – dział Dobarz, ark. mapy nr 3, dz. nr: 139, 140, 148.</p> <p>2. Obręb ewidencyjny Nowa Wieś – Bagno Ławki, dz. nr 673.</p> <p>3. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr: 2620, 2643, 2648, 2652, 2653, 2729, 2752.</p> <p>4. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna, dz. nr 938.</p> <p>1. Obręb ewidencyjny Kapice, dz. nr 666.</p> <p>2. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna, dz. nr 938.</p> <p>3. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki</p>

<p>w terminie od 1 września 30 listopada;</p> <p>3) koszenie raz lub dwa razy w ciągu 3 lat w terminie od dnia 16 sierpnia do dnia 30 listopada. Zebranie i usunięcie skoszonej biomasy w terminie do 2 tygodni po pokosie lub ułożenie siana w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi. W przypadku ułożenia biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi powinna ona zostać usunięta z powierzchni nie później niż do dnia 1 marca kolejnego roku. Pozostawienie fragmentów nieskoszonych: 15-20% powierzchni. W dwóch kolejnych pokosach (wykonywanych w odstępie 2 lat) należy pozostawić inne fragmenty nieskoszone. W ostojach cietrzewia wykonanie zabiegów w terminie od 1 września 30 listopada. Dopuszczalny wypas po pokosie, w terminie od dnia 1 września do dnia 15 października przy obsadzie zwierząt do 0,2 DJP/ha;</p>	<p>Około 630,5 ha</p>	<p>nr: 405/1, 447/4, 580, 652, 777, 778 1336, 1338.</p> <p>5. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki k/Wólki Piasecznej, dz. nr 5.</p> <p>1. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna, dz.nr: 928, 937, 938.</p> <p>2. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr: 49, 52, 53, 64, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 80, 81, 95, 96, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 143, 144, 153, 154, 155, 166, 167, 168,170, 171, 180, 182, 183,188, 189, 199, 200, 201, 207, 217, 218, 231, 244, 247, 248, 249, 255, 263, 264, 270, 271, 288, 289, 294, 295, 296, 297, 310, 329,331, 332, 335, 336, 341, 345, 347, 359, 367, 377, 378, 379, 380, 384, 385, 427, 432, 444, 445, 450, 451, 453, 455, 480, 482, 484, 488, 507, 509, 510, 515, 516, 519, 524, 525, 536, 537, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 554, 556, 559, 560, 561, 562, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 578, 579, 581, 582, 587, 588, 598, 599, 631, 636, 637, 639, 645, 812, 813, 815, 2524, 2616, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2628, 2633, 2657, 2658, 2681, 2699, 2701, 2702, 2703,</p>
---	-----------------------	--

2711, 2712, 2713, 2714,
2715, 2718, 2719, 2744,
2747, 2752, 2754, 2755,
2756, 2757, 2758.

3. Obręb ewidencyjny

Kapice, dz. nr: 613/1,
614/1, 616, 617, 618, 619,
622, 623, 624, 625, 626,
627, 630, 631, 636/2, 637,
638, 639, 640, 641, 642,
644, 645/2, 648, 661, 663,
665, 666, 668, 669, 670,
671, 674, 675, 711, 744,
748.

4. Obręb ewidencyjny Biele

Suchowolskie, dz. nr: 866,
867, 870, 871, 884, 885,
890, 891, 929, 930, 935,
936, 943, 948, 971, 972,
973, 974, 979, 980, 983,
985, 1002, 1003, 1004,
1005, 1014, 1015, 1016,
1017, 1022, 1023, 1026,
1027, 1028, 1029, 1039,
1040, 1043, 1044, 1047,
1048, 1051, 1052, 1056,
1059, 1067, 1073, 1089/1,
1089/2, 1090/1, 1090/2,
1095, 1096, 1111, 1112,
1113, 1114, 1123, 1124,
1129, 1130, 1147, 1148,
1149, 1155, 1156, 1167/1
1168/1, 1173, 1174, 1189,
1190, 1191, 1192, 1195,
1196, 1213, 1214, 1219,
1220, 1221, 1222, 1227,
1228, 1237, 1238, 1249,
1250, 1251, 1252, 1255,
1256, 1261, 1262, 1267,
1268, 1269, 1270, 1273,
1274, 1275, 1276, 1281,
1282, 1283, 1284, 1402,
1403, 1404, 1407, 1410,

		<p>1412, 1413, 1422, 1423, 1464, 1465, 1469, 1470, 1473, 1474, 1479, 1480, 1486, 1487, 1502, 1503, 1504, 1505, 1514, 1515, 1516, 1517, 1528, 1529, 1538, 1539, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549, 1550, 1551, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1562, 1757, 1759, 1760, 1761, 1767, 1769, 1770, 1771, 1772, 2644, 2647, 2676, 2677, 2682.</p> <p>5. Obręb ewidencyjny Nowa Wieś – Bagno Ławki, dz. nr 1219/2.</p> <p>6. Obręb ewidencyjny Gugny – dział Dobarz, dz. nr 190.</p>
<p>4) koszenie z użyciem sprzętu ręcznego³⁾ lub lekkiego ciągnika raz lub 2 razy w ciągu 3 lat w terminie od dnia 1 września do dnia 30 listopada. Zebranie i usunięcie skoszonej biomasy w terminie do 2 tygodni po pokosie lub ułożenie siana w stogi lub brogi. W przypadku ułożenia biomasy w stogi lub brogi powinna ona zostać usunięta z powierzchni nie później niż do dnia 1 marca kolejnego roku. Pozostawienie fragmentów nieskoszonych: 15-20% powierzchni. W dwóch kolejnych pokosach (wykonywanych w odstępie 2 lat) należy pozostawić inne fragmenty nieskoszone</p> <p>9 Ochrona siedliska przyrodniczego 6440 Łąki selernicowe poprzez koszenie raz w roku w terminie od dnia 1 września do dnia 30 października. Zebranie i usunięcie skoszonej biomasy w terminie do 2 tygodni po pokosie lub</p>	<p>Około 24,00 ha</p> <p>4,4 ha</p>	<p>1. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna, dz.nr: 918, 938, 940, 952, 954, 958.</p> <p>2. Obręb ewidencyjny Nowa Wieś – Bagno Ławki, dz. nr: 589, 1350, 1351, 1378.</p> <p>3. Obręb ewidencyjny Giełczyn, dz. nr 1718.</p> <p>4. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr 2648.</p> <p>5. Obręb ewidencyjny Kapice, dz. nr: 666, 669, 671, 674.</p> <p>Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna, dz. nr: 461, 470, 492.</p>

	<p>ułożenie siana w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi. Pozostawienie fragmentów nieskoszonych: 15-20% powierzchni działki rolnej. W dwóch kolejnych latach należy pozostawić nieskoszone inne fragmenty. W przypadku ułożenia biomasy w stogi lub brogi powinna ona zostać usunięta z powierzchni do dnia 1 marca kolejnego roku</p>		
10	<p>Ochrona siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) poprzez:</p> <p>1) koszenie z użyciem sprzętu ręcznego³⁾ raz lub dwa razy w ciągu 3 lat. Zebranie i usunięcie skoszonej biomasy poza obręb siedliska. Wykonanie zabiegów w terminie od dnia 20 sierpnia do dnia 30 listopada.</p> <p>2) koszenie – jeden lub dwa razy w roku w terminie od dnia 16 lipca do dnia 31 października. Pozostawienie fragmentów nieskoszonych: 15-20% powierzchni. W przypadku zastosowania dwóch pokosów w ciągu roku, należy pozostawić ten sam fragment powierzchni nieskoszony. W dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne fragmenty nieskoszone. Dla działek nieprzekraczających powierzchni 1 ha dopuszczalne jest zrezygnowanie z pozostawiania powierzchni nieskoszonych i koszenie co roku całej działki.</p>	<p>0,6 ha</p> <p>5 ha</p>	<p>1. Obręb ewidencyjny Gugny – dział Dobarz, dz. nr: 181, 182, 183, 184.</p> <p>1. Obręb ewidencyjny Kopytkowo, dz. nr 139.</p> <p>2. Obręb ewidencyjny Biele Suchowolskie, dz. nr: 41, 42, 44, 43, 46, 48, 53, 55, 57, 60, 61, 62, 63.</p> <p>3. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr 2553.</p>
11	<p>Ochrona siedliska przyrodniczego 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska poprzez:</p> <p>1) wycięcie drzew i krzewów oraz ich odrośli z pozostawieniem większych</p>	<p>Okolo 27,00 ha</p>	

<p>skupień brzozy niskiej (<i>Betula humilis</i>), pojedynczych okazów sosny zwyczajnej (<i>Pinus sylvestris</i>) i jałowca pospolitego (<i>Juniperus communis</i>), przy użyciu sprzętu ręcznego³⁾. Wyniesienie (lub wywiezienie po zamrożniętym gruncie) biomasy poza torfowisko. W przypadku niskiego poziomu wód gruntowych, gwarantującego nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby, dopuszczalne jest zebranie biomasy oraz jej wywóz, bezpośrednio po wyschnięciu. Wycięcie drzew, podrostu drzew i krzewów jednorazowo, odrośli – według potrzeb. Wykonanie zabiegów w terminie od dnia 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku, a w przypadku wystąpienia dogodnych warunków (zamrożnięty grunt) do dnia 15 marca kolejnego roku;</p> <p>2) koszenie runi z użyciem sprzętu ręcznego³⁾ z pozostawieniem większych skupień brzozy niskiej (<i>Betula humilis</i>). Skoszona biomasa powinna być zebrana i usunięta z powierzchni – nie można pozostawiać rozdrobnionej biomasy na powierzchni. W przypadku niskiego poziomu wód gruntowych gwarantującego nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby dopuszczalne jest zebranie biomasy i jej wywóz bezpośrednio po wyschnięciu. Usuwanie odrośli przy użyciu sprzętu ręcznego³⁾ wg potrzeb. Koszenie runi, raz lub 2 razy w ciągu 5 lat, od 80 do 100% powierzchni. Wykonanie zabiegów w terminie od dnia 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku, a w</p>	<p>Około 22,00 ha</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obręb ewidencyjny Szuszałewo, dz. nr: 87, 89. 2. Obręb ewidencyjny Jałowo, dz. nr 499. 3. Obręb ewidencyjny Lipsk, dz. nr: 368/1, 984, 986, 988, 989, 993/1, 993/2 <p>Obręb ewidencyjny Lipsk, dz: nr: 368/1, 984, 986, 988, 989, 993/1, 993/2.</p>
--	-----------------------	--

	<p>przypadku wystąpienia dogodnych warunków (zamarznięty grunt) do dnia 15 marca.</p>		
12	<p>Ochrona siedliska przyrodniczego 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (torfowiska alkaliczne), poprzez:</p> <p>1) wycięcie drzew, podrostu drzew i krzewów oraz ich odrośli z pozostawieniem wierzby lapońskiej (<i>Salix lapponum</i>), większych skupień brzozy niskiej (<i>Betula humilis</i>) i zwartych kęp zakrzewień i zadrzewień oraz pojedynczych drzew przy użyciu sprzętu ręcznego³). Wyniesienie (lub wywiezienie po zamarzniętym gruncie) biomasy poza torfowisko. W przypadku niskiego poziomu wód gruntowych, gwarantującego nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby, dopuszczalne jest zebranie biomasy oraz jej wywóz, bezpośrednio po wyschnięciu. Wycięcie drzew, podrostu drzew i krzewów jednorazowo, odrośli – według potrzeb. Wykonanie zabiegów w terminie od dnia 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku, a w przypadku wystąpienia dogodnych warunków (zamarznięty grunt) do dnia 15 marca kolejnego roku;</p>	<p>Około 416,7 ha</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obręb ewidencyjny Lipsk, dz. nr: 367/1, 1162, 1245, 1292. 2. Obręb ewidencyjny Kamienna Stara, dz. nr: 973, 1038/1, 1039/1, 1040/1, 1041/1, 1042/1, 1043/1. 3. Obręb ewidencyjny Kamienna Nowa, dz. nr 638. 4. Obręb ewidencyjny Szuszałewo, dz. nr: 2, 3, 97/1, 99/1. 5. Obręb ewidencyjny Kropiwno, dz. nr 847. 6. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr: 2724, 2725. 7. Obręb ewidencyjny Jałowo, dz. nr: 369/2, 405. 8. Obręb ewidencyjny Szorce, dz. nr: 3, 28, 38, 43, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 68, 106, 132, 133, 135, 136, 137, 147, 148, 153, 155, 162, 163, 166, 167, 168, 367, 395, 396, 402, 404, 405, 408, 409, 410, 411, 412, 417, 465, 467, 468, 470, 472, 474. 9. Obręb ewidencyjny Nowa Wieś – Bagno Ławki, dz.

<p>2) wycięcie podrostu drzew i krzewów, koszenie runi z użyciem sprzętu mechanicznego⁵⁾ odśrodkowe lub z boku na bok z pozostawieniem wierzby lapońskiej (<i>Salix lapponum</i>) i większych skupisk brzozy niskiej (<i>Betula humilis</i>). Skoszona biomasa powinna być zebrana i usunięta z powierzchni – nie można pozostawiać rozdrobnionej biomasy na powierzchni. W przypadku niskiego poziomu wód gruntowych gwarantującego nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby dopuszczalne jest zebranie biomasy i jej wywóz bezpośrednio po wyschnięciu. Koszenie raz lub dwa razy w ciągu 3 lat, od 80 do 100% powierzchni. Dla zwartych obszarów o wielkości powyżej 20 ha, dopuszcza się coroczne koszenie 33% powierzchni, a dla obszarów silnie zakrzaczonych coroczne koszenie 50% powierzchni, przy czym w dwóch kolejnych pokosach należy pozostawić inne fragmenty niekoszone.</p> <p>Wykonanie zabiegów od dnia 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku, a w przypadku wystąpienia dogodnych warunków (zamarznięty grunt) do dnia 15 marca kolejnego roku;</p>	<p>Około 1766,7 ha</p>	<p>nr: 405/1, 412/1, 1299, 1300, 1559.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna - łąki różnych wsi, dz. nr: 2594, 2598, 2601, 2724, 2725, 2733. 2. Obręb ewidencyjny Woznawieś, dz. nr 1260. 3. Obręb ewidencyjny Budy – dział Jaskra, Dudki, Lewonie, dz. nr 191. 4. Obręb ewidencyjny Gugny, dz. nr: 10, 13, 14. 5. Obręb ewidencyjny Gugny – dział Dobarz, ark. mapy nr 4, dz. nr: 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 120, 128, 129/1, 130, 131/1, 135/2, 136/2. 6. Obręb ewidencyjny Gugny – dział Guzy, Przytulanka, dz. nr: 120/2, 125/3, 132, 133/2, 140/2, 141, 144, 145, 375, 377/1, 378, 380/1, 381/2, 385/1, 385/2. 7. Obręb ewidencyjny Gugny – dział Konopczyn, dz. nr: 140, 141/1, 141/2, 143, 145/1, 145/2, 148/1, 148/2, 151, 156, 158/1, 158/2, 159. 8. Obręb ewidencyjny Łoje Awissa, dz. nr: 3, 5, 11, 21, 26/1, 26/2, 49. 9. Obręb ewidencyjny Nowa Wieś – Bagno Ławki, dz. nr: 405/1, 412/1, 447/4, 451, 466, 467, 472, 491, 492, 530,
--	------------------------	--

		<p>532, 559, 560, 561, 562, 563, 565/1, 565/3, 565/7, 573, 575, 576, 577, 578, 580, 589, 592, 594, 595, 601, 602, 607, 608, 611, 618, 619, 620, 621, 626, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 643, 673, 737, 739, 743, 747, 749, 751, 867, 870, 892, 896, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 1135, 1163, 1165, 1166/1, 1167/1, 1169/1, 1171/1, 1173/1, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1183/1, 1186, 1188, 1189, 1191, 1192/1, 1205/1, 1227/1, 1230/1, 1236/1, 1251, 1252, 1253, 1261, 1262, 1264/1, 1265, 1268, 1272, 1277, 1283, 1302, 1304, 1305, 1307, 1316, 1317, 1318, 1319, 1350, 1351, 1355, 1358, 1359, 1367, 1369, 1396, 1484, 1553, 1559, 1562, 1563, 1564, 1566, 1567, 1582.</p> <p>10. Obręb ewidencyjny Szorce, dz. nr: 5, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 22, 23, 24, 25, 29, 32, 33, 58, 61, 62, 63/1, 63/2, 67, 139, 141, 140, 142, 157, 158, 159, 169, 371, 384, 385, 386, 387, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 483, 485, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 1259, 1264, 1269/1.</p>	<p>Około 397,6 ha</p>
--	--	--	-----------------------

3) usuwanie odrośli oraz koszenie runi z użyciem sprzętu ręcznego³⁾. Koszenie runi raz, lub dwa 2 razy w ciągu 3 lat, od 80 % do 100% powierzchni lub 20% powierzchni corocznie. Usuwanie odrośli wg potrzeb. Skoszona biomasa powinna być zebrana i usunięta z powierzchni – nie można pozostawiać rozdrobnionej biomasy na powierzchni. W przypadku niskiego poziomu wód gruntowych gwarantującego nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby dopuszczalne jest zebranie biomasy i jej wywóz bezpośrednio po wyschnięciu. Wykonanie zabiegów od dnia 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku, a w przypadku wystąpienia dogodnych warunków (zamarznięty grunt) do dnia 15 marca kolejnego roku;

1. Obręb ewidencyjny
Wólka Piaseczna – łąki różnych wsi, dz. nr 2729.
2. Obręb ewidencyjny
Gugny – dział Dobarz, ark. mapy nr 4, dz. nr: 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 109/1, 109/2.
3. Obręb ewidencyjny
Nowa Wieś – Bagno Ławki, dz. nr: 405/1, 1180, 1181, 1183/1, 1193, 1194, 1195, 1196, 1199/1, 1201/1, 1208, 1211, 1213, 1216, 1219/1, 1219/2, 1270, 1273, 1274/1, 1275, 1281, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1296, 1299, 1300, 1311, 1312, 1337, 1338, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1348, 1356, 1357/1, 1368/1, 1378, 1379, 1388, 1389, 1554.
4. Obręb ewidencyjny
Szorce, dz. nr: 3, 28, 38, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 68, 97, 98, 100, 103, 105, 106, 107, 112, 113, 116, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 144, 145, 147, 148, 153, 155, 161, 162, 163, 166, 167, 168, 363, 367, 374, 376, 377, 379, 380, 383, 389, 390, 391, 392, 395, 396, 402, 404, 405, 408,

<p>4) usuwanie odrośli i koszenie runi z użyciem sprzętu ręcznego³⁾. Koszenie runi raz, dwa lub 3 razy w ciągu 5 lat, od 50% do 100% powierzchni. Usuwanie odrośli wg potrzeb. Skoszona biomasa powinna być zebrana i usunięta z powierzchni – nie można pozostawiać rozdrobnionej biomasy na powierzchni. W przypadku niskiego poziomu wód gruntowych gwarantującego nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby dopuszczalne jest zebranie biomasy i jej wywóz bezpośrednio po wyschnięciu. Wykonanie zabiegów w terminie od dnia 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku, a w przypadku wystąpienia dogodnych warunków (zamarznięty grunt) do dnia 15 marca kolejnego roku;</p>	<p>Około 121,8 ha</p>	<p>409, 410, 411, 412, 417, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 452, 453, 455, 457, 458, 463, 465, 467, 468, 470, 472, 474, 1269/1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obręb ewidencyjny Szuszałewo, dz. nr: 14/1, 30/1, 32, 73, 75/1, 75/2, 80, 82, 87, 89, 92, 97/1, 98/2, 99/1, 99/2, 100/2, 103/2, 106, 107, 108, 109, 110. 2. Obręb ewidencyjny Jałowo, dz. nr: 369/2, 405, 408, 412, 413, 490, 491, 492, 494, 499. 3. Obręb ewidencyjny Kamienna Stara, dz. nr: 638, 639, 640, 645, 647, 651, 655, 656, 658, 660, 664/2, 665/1, 672, 675, 677, 701, 973. 4. Obręb ewidencyjny Kamienna Nowa, dz. nr: 60, 61, 63, 65, 66, 72, 73, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 90, 91, 639. 5. Obręb ewidencyjny Lipsk, dz. nr: 368/1, 981, 984, 986, 988, 989, 1253. 6. Obręb ewidencyjny Ostrowie, dz. nr: 226/2, 364/5, 491, 539/1, 539/2. 7. Obręb ewidencyjny Krasnybór, dz. nr: 821, 822, 823, 825.
<p>5) koszenie runi z użyciem sprzętu mechanicznego⁵⁾ odśrodkowe lub z boku na bok. Koszenie runi raz lub dwa razy w ciągu 3 lat do 100% powierzchni. Skoszona biomasa</p>	<p>Około 25,8 ha</p>	<p>Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna - łąki różnych wsi, dz. nr: 2618, 2619, 2620, 2621</p>

	<p>powinna być zebrana i usunięta z powierzchni – nie można pozostawiać rozdrobnionej biomasy na powierzchni. W przypadku niskiego poziomu wód gruntowych gwarantującego nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby dopuszczalne jest zebranie biomasy i jej wywóz bezpośrednio po wyschnięciu. Wykonanie zabiegów od dnia 16 lipca do końca lutego kolejnego roku.</p> <p>Działania z pkt 1) do 5) należy prowadzić z zachowaniem wymogów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w ostojach cietrzewia zabiegi należy wykonać w terminie od 1 września do 30 listopada, 2) na obszarach wykorzystywanych przez łosia (<i>Alces alces</i>) podczas bukowiska (w tzw. ostojach łosia) nie należy prowadzić działań ochronnych w terminie od 25 sierpnia do 10 października, 3) w czasie występowania wody gruntowej ponad 15 cm nad poziomem gruntu dopuszcza się tylko koszenie ręczne. W przypadku utrzymywania się takich warunków dłużej niż 1 miesiąc w okresie od 16 lipca do 30 września dopuszcza się przedłużenie terminu koszenia do 30 listopada. Przy braku możliwości (w danym roku) wykonania koszenia we wskazanym terminie – dopuszcza się możliwość koszenia w okresie od 1 do 31 grudnia (przy braku pokrywy śnieżnej i po zamrożonym gruncie). 		
13	<p>Ochrona szuwarów wielkoturzycowych (<i>Magnocaricion</i>), pozostałych zbiorowisk torfowiskowych oraz łąk wilgotnych poprzez: koszenie ręczne</p>	<p>Około 6629,8 ha</p>	<p>1. Obręb ewidencyjny Małowista, dz. nr: 290/1, 292/1, 296/1, 298/1, 304/1, 308/1, 316/1, 324/1, 326/1, 330/1,</p>

<p>lub mechaniczne, wypas, przy zachowaniu następujących wymogów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenie od dnia 16 lipca do dnia 15 listopada, przy poziomie wody poniżej 15 cm nad poziomem gruntu, bez niszczenia pokrywy roślinnej i glebowej, 2) w czasie występowania wody gruntowej ponad 15 cm nad poziomem gruntu dopuszcza się tylko koszenie ręczne. W przypadku utrzymywania się takich warunków dłużej niż 1 miesiąc w okresie od 16 lipca do 30 września dopuszcza się przedłużenie terminu koszenia do 30 listopada. Przy braku możliwości (w danym roku) wykonania koszenia we wskazanym terminie – dopuszcza się możliwość koszenia w okresie od 1 do 31 grudnia (przy braku pokrywy śnieżnej i po zamarzniętym gruncie), 3) koszenie od 20% do 80% powierzchni corocznie lub co 2 lata, przy czym w kolejnych latach należy pozostawić inne fragmenty nieskoszone. Dla zwartych obszarów o powierzchni do 5 ha, dopuszcza się koszenie całości raz na 2 lata, 4) koszenie turzycowisk o strukturze kępowej dwa lub 3 razy w ciągu 5 lat (przynajmniej jeden raz w ciągu 3 lat) od 50% do 100% powierzchni lub koszenie ręczne co roku od 20% do 80% powierzchni, 5) w przypadku szuwarów o strukturze kępowej wysokość koszenia dostosowana do wysokości kęp (co najmniej 5 cm powyżej kęp), 6) skoszona biomasa powinna być zebrana i usunięta z powierzchni – nie można pozostawiać 	<p>332/1, 338/1, 342/1, 349, 354, 356, 357, 378, 406, 410, 528/3, 554/1, 612, 613, 615, 620/1, 622, 626, 630, 631, 633, 650/1, 718/1, 727/1, 729/1, 740/1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Obręb ewidencyjny Kamienna Stara, dz. nr: 638, 639, 640, 644/1, 645, 647, 651, 655, 656, 658, 660, 661, 663, 664/2, 665/1, 672, 675, 677, 680, 681, 682, 683, 684, 693, 694, 700, 701, 860, 862, 1071, 1072, 1081, 1253, 1255, 1263, 1264, 1268, 1269, 1270, 1271, 1273, 1276, 1277, 1278, 1281, 1284, 1289, 1292. 3. Obręb ewidencyjny Kamienna Nowa, dz. nr: 4, 60, 61, 63, 65, 66, 72, 73, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 90, 91, 429, 435, 437, 438, 443, 447, 457, 460. 4. Obręb ewidencyjny Ostrowie, dz. nr: 311/1, 312, 317/3, 319, 325/1, 326/1, 327/1, 330. 5. Obręb ewidencyjny Szuszałewo, dz. nr: 10/1, 14/1. 6. Obręb ewidencyjny Chilmony, dz. nr 20. 7. Obręb ewidencyjny Stary Rogożyn, dz. nr: 617, 618, 632, 633, 644, 645, 650. 8. Obręb ewidencyjny Olszowa Droga, dz. nr:
---	--

<p>rozdrobnionej biomasy na powierzchni; w przypadku niskiego poziomu wód gruntowych gwarantującego nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby dopuszczalne jest zebranie biomasy i jej wywóz bezpośrednio po wyschnięciu. Biomasa powinna zostać usunięta z działki rolnej do końca lutego kolejnego roku, a w przypadku wystąpienia dogodnych warunków (zamarznięty grunt) do dnia 15 marca kolejnego roku.</p> <p>7) w uzasadnionych przypadkach zalecany jest ekstensywny wypas zwierząt gospodarskich (do 1 DJP/ha) – zamiast koszenia bądź uzupełniająco w terminie od 15 maja do 31 października (wypas koników polskich dopuszczalny całorocznie), ewentualne wykaszanie niedojadów w terminie od 16 sierpnia do 15 listopada.</p> <p>8) na obszarach wykorzystywanych przez łosia podczas bukowiska (w tzw. ostojach łosia) nie prowadzenie działań ochronnych w terminie od 25 sierpnia do 10 października,</p> <p>9) w obszarze występowania wodniczki (<i>Acrocephalus paludicola</i>) koszenie po 15 sierpnia,</p> <p>10) w obszarze występowania derkacza (<i>Crex crex</i>) koszenie po 1 sierpnia,</p> <p>11) w ostojach cietrzewia wykonanie zabiegów w terminie od 1 września do 30 listopada</p>	<p>9, 14, 25, 34, 41, 45, 46, 48, 69, 71, 75, 93, 94, 97, 104, 118, 123, 137, 144, 154, 173, 174, 178, 180, 182, 188, 204, 215, 217, 223, 234, 235, 259, 264/1, 271, 281, 285, 292, 298, 302, 330, 331, 341, 345, 339, 357, 359, 370, 378, 390, 393, 399, 400, 405, 417, 419, 421, 423, 426, 438, 452, 471, 505, 523, 529, 531, 543, 554, 557, 567, 572, 575, 596, 601, 607, 610, 618/1, 619, 643, 667, 669, 670, 674, 683, 694, 695, 698, 700, 706, 720, 732, 741, 746, 749, 751, 832, 833, 846, 847, 895, 901, 1008, 1012, 1020, 1021, 1023, 1034, 1039, 1047, 1053, 1077, 1100, 1101, 1152, 1153, 1161, 1163, 1268.</p> <p>9. Obręb ewidencyjny Olszowa Droga za twierdzą, dz. nr: 22, 38, 39, 48, 57, 58, 77/2, 103, 111, 112, 113, 222, 223, 288, 290, 307, 325, 326, 1324/3, 1340/3, 1341/4, 1342/3, 1344/5, 1345/9, 1348/5, 1348/6, 1350/3, 1350/4, 1352/2.</p> <p>10. Obręb ewidencyjny Olszowa Droga Kropiewnica, dz. nr: 123/1, 123/2, 126/3, 126/6, 134/1, 139/5, 139/6, 139/7, 139/8, 145/1, 145/2, 145/3, 145/4, 145/5, 145/6,</p>
--	---

			<p>145/7, 148/1, 148/2, 153/2, 153/4, 157, 153/2, 153/4, 159/1, 159/2, 162/5, 163/2, 165/6, 165/7, 174/10, 179/4, 181/2, 182/4, 184/2.</p> <p>11. Obręb ewidencyjny Osowiec, dz. nr 73.</p> <p>12. Obręb ewidencyjny Budne Żarnowo, dz. nr: 108/4, 108/7, 152/24, 152/37, 216/1, 216/2, 216/3.</p> <p>13. Obręb ewidencyjny Downary, dz. nr 1367.</p> <p>14. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – Bagno I, dz. nr: 1, 3, 10/3, 11, 12, 13, 17, 20, 31/2, 36, 37, 42, 43/1, 43/2, 44, 48, 49, 50, 64, 66, 67, 69/1, 73, 76, 78, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 108.</p> <p>15. Obręb ewidencyjny Wólka Piaseczna – Bobrówka I, dz. nr: 244/1, 244/2, 248/1, 248/2, 251/1, 251/2, 251/3, 251/4, 252/1, 252/2, 253/2, 253/4, 259/1, 259/2, 260, 263, 266, 267/1, 267/2, 268/1, 268/2, 272, 275/2, 277, 280/1, 280/2, 281/4, 281/7, 282/1, 282/2, 285/1, 285/2, 287/1, 287/2, 287/3, 289/1, 289/3, 290/1, 290/7, 292/2, 296/1, 296/2, 298/1, 298/2, 299/1, 299/3, 300/1, 300/2, 302/1, 302/2, 303/1,</p>
--	--	--	--

303/2, 309/2, 309/3,
309/4, 309/7, 311/1,
311/2, 311/3.

16. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna –
Bobrówka II, dz. nr: 322,
323, 324/1, 325/3, 325/4,
326/2, 328/2, 328/4,
330/1, 330/2, 330/3,
331/1, 331/2, 333/1,
333/2, 335/1, 335/3,
337/1, 337/1, 337/2,
337/3, 337/4, 337/5,
342/1, 342/4.

17. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna, dz. nr:
110, 111, 112, 133/1,
133/2, 134, 135, 141,
142, 177, 227, 254, 256,
257, 258, 267, 273/1,
426, 443, 444, 447, 464,
475, 476, 477, 489, 508,
509, 512, 517, 518, 521,
526, 530, 531/1, 531/2,
544, 549, 551, 552, 554,
560, 564, 571, 577, 578,
585, 588, 600, 602, 610,
613, 614, 625, 627, 629,
630, 633, 635, 636, 637,
638, 639, 640, 641,
649/1, 657, 662, 663,
670, 673, 674, 676, 684,
692, 694, 695, 696, 698,
700, 701, 706, 707, 713,
714, 715, 717, 720, 727,
735, 736, 737, 771, 775,
776, 778, 780, 785, 786,
792, 800, 802, 804, 807,
808, 809, 810, 811, 812,
816/1, 816/2, 835, 836,
837, 838, 839, 840, 841,
842, 843, 844, 849, 850,
851, 852, 854, 856, 857,

858, 861, 862, 870, 873,
874, 904, 905, 914, 915,
916, 918, 925, 926, 927,
936, 937.

18. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna –

Jaświły, dz. nr: 340/1,
340/2, 341/1, 341/2,
341/3, 341/4, 342/1,
342/4, 343/1, 343/2,
344/1, 344/2, 348/2, 349,
361/1, 361/2, 361/3,
364/1, 364/2, 370, 372,
373/2, 380/3, 381/3, 383,
386, 390/2, 391/1, 391/2,
392/1, 391/2, 392/4,
393/1, 393/2, 394/1,
394/2, 394/3, 397, 404/1,
404/4, 406/1, 407, 408/5,
409/1, 409/2, 412/2,
412/3, 413/1, 413/2, 421,
422, 426/5, 428, 429.

19. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna –

Kalinówka Królewska,
dz. nr: 699, 700, 701,
706/1, 708/1, 709, 713,
715/1, 716/1, 716/2, 717,
718, 719/1, 719/2, 725/1,
725/2, 726/2, 729, 734,
735, 740/1, 741/2, 742,
747, 752/3, 753, 754,
756/1, 756/2, 757, 758/1,
758/2, 758/3, 761/1,
763/1, 763/2, 765/1.

20. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna –

Klewianka, dz. nr: 113,
114/1, 121/1, 129, 132,
133, 134/1, 142/1, 142/2,
144/6, 143/5, 143/6,
432/1, 432/2, 433/1,
433/2, 436/1, 436/2,

439/1, 439/2, 441/7,
442/1, 443/1, 432/2,
433/2, 436/1, 436/2,
437/1, 437/2, 437/3,
437/4, 437/5, 437/6,
437/7, 437/8, 438/1,
438/2, 439/1, 439/2,
441/8, 441/9, 441/10,
442/1, 442/2, 443/1,
443/2, 444/1, 444/2,
447/5, 449/1, 449/2,
451/1, 451/4, 452/1,
452/2, 453/3, 453/4,
454/1, 454/2, 456/1,
456/2, 457/1, 457/2,
460/1, 460/2, 461/1,
461/2, 462/1, 462/2,
465/1, 465/2, 467/1,
467/2, 469/2, 469/3,
469/5, 469/6, 470/1,
470/2, 471/3, 471/4,
472/1, 472/2, 472/3,
474/1, 474/2, 477/7,
477/8, 478/1, 478/2,
483/1, 483/2, 485/3,
485/4, 487/1, 487/2,
491/1, 491/2, 495/1,
495/2, 502/2, 504/1,
504/2, 506/2, 506/3,
506/4, 507/1, 507/2,
511/1, 511/2, 514/1,
514/2, 517/1, 517/2,
517/3, 517/4, 517/5,
517/6, 520/1, 520/2,
520/3, 521/1, 521/2,
521/3, 522/1, 522/2,
522/3, 524/1, 524/2,
524/3, 525/1, 525/2,
528/1, 528/2, 529/1,
529/2, 530, 531, 533/1,
534/1.

21. Obręb ewidencyjny
Wólka Piaseczna – łąki

k/Wólki Piasecznej, dz.
nr: 1/2, 1/3, 2/1, 2/3, 2/4,
3, 5.

22. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna – łąki
różnych wsi, dz. nr: 22,
172, 265, 276, 280, 321,
323, 497, 498, 577, 580,
674, 675, 676, 677, 678,
679, 680, 681, 692, 709,
713, 727, 728, 847, 848,
850, 877, 880, 882, 889,
891, 1021, 1048, 1054,
1080, 1375/1, 1379,
1395, 1400, 1401, 1423,
1424, 1552, 1577,
1579/3, 1584, 1586,
1588, 1592, 1593, 1596,
1597, 1599, 1615, 1620,
1624, 1625, 1626, 1627,
1664, 1665, 1668, 1681,
1686, 1671, 1673, 1674,
1698, 1729, 1734, 1741,
1764, 1783, 1898, 1950,
1954, 1960, 1964, 1966,
1983, 1985, 1990, 1991,
1992, 1996, 2022, 2025,
2040, 2041, 2046, 2051,
2063, 2136, 2172, 2343,
2499, 2648, 2651, 2652,
2653, 2654, 2655, 2657,
2658, 2659, 2679, 2680,
2681, 2683, 2688, 2689,
2690, 2691, 2692, 2693,
2694, 2697, 2698, 2699,
2700, 2703, 2704, 2705,
2706, 2707, 2708, 2709,
2710, 2726, 2727, 2731,
2735, 2736, 2737, 2738,
2739, 2740, 2741, 2742,
2743, 2745, 2746, 2748,
2749, 2750, 2751, 2755,
2758, 2759, 2761, 2762,

2764, 2765, 2769, 2770,
2772, 2773, 2774, 2775,
2776, 2778, 2779, 2780,
2781.

23. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna –

Piwowary, dz. nr: 157/2,
157/4, 158/2, 159, 165/1,
165/2, 165/3, 169/1,
173/2, 179/2, 180/2, 185,
186/2, 188/1, 188/2,
195/3, 195/4, 198/1,
198/2, 201/1, 201/3,
201/4, 202/1, 202/3.

24. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna –

Szaciły, dz. nr: 4, 5/1,
6/1, 6/6, 7, 8, 9, 10, 11,
12/2, 14, 19/1, 19/2,
20/1, 20/2, 20/4, 23/2,
24/2, 25/1, 25/2, 25/3,
25/5, 27, 29, 30, 32/1,
33, 34/2, 36/1, 37/1, 40,
42, 46, 47, 53/2, 56, 57,
58, 61/1, 62/2, 63/2, 72,
74, 76, 80, 81, 83, 84,
86/1, 86/3, 86/5, 88/2,
95/2, 95/3, 95/5, 95/6,
96/1, 96/2, 98/1, 99/1,
99/2, 100/1, 100/2,
103/1, 103/3, 104/6,
104/8, 105/1, 105/2,
106/2, 106/4, 107/1,
107/2, 110/1, 111/1,
111/3, 115/1, 116/1,
116/2, 118/1, 118/2,
120/1, 120/2, 124/1,
124/2, 125/3, 125/4,
127/1, 127/2, 128/1,
128/2, 151, 160, 161,
165, 166, 167, 346, 349.

25. Obręb ewidencyjny

Wólka Piaseczna –

			<p>Szpakowo, dz. nr: 285, 286, 299, 300, 303, 315, 324, 288/1, 288/2, 289/5, 290/2, 290/4, 291/1, 293/1, 293/2, 293/3, 293/4, 293/5, 293/6, 297/1, 297/2, 311/1, 312/1, 312/2, 313/2, 316/3, 317/1, 320/1, 321/1, 323/1, 323/2, 325/1, 327/3.</p> <p>26. Obręb ewidencyjny Dawidowizna, dz. nr: 319/2, 320/2, 321, 322/1, 323, 326, 331, 333, 335/1, 337, 340, 348, 355/5, 361/1, 368, 369/1, 1621.</p> <p>27. Obręb ewidencyjny M. Goniądz, dz. nr: 56, 58, 64, 74, 75, 146.</p> <p>28. Obręb ewidencyjny Kapice, dz. nr: 188, 204, 236, 243, 258, 259, 260, 263, 308, 315, 316, 321, 322, 323, 326, 694, 695, 698, 699, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 712, 717, 720, 721, 722, 725, 728, 733.</p> <p>29. Obręb ewidencyjny Sojczynek, dz. nr 220/1.</p> <p>30. Obręb ewidencyjny Kuligi, dz. nr: 274/2, 275/2, 276/2.</p> <p>31. Obręb ewidencyjny Łąki wsi Tajno, Orzechówka, dz. nr 1.</p> <p>32. Obręb ewidencyjny Dolistowo Nowe, dz. nr: 396, 398/1, 417/3, 418/1, 418/2, 423/1, 423/2, 433,</p>
--	--	--	---

			<p>548, 561, 573/4, 573/6, 573/8, 576.</p> <p>33. Obręb ewidencyjny Dolistowo Stare, dz. nr: 17, 21/3, 27/3, 47/1, 47/4, 48, 50, 74/1, 74/2, 77/7, 77/8, 77/10, 91/1, 91/2, 93, 110/2, 110/3, 110/12, 110/14, 788, 789, 812, 816, 822, 823, 828, 830, 834, 838, 840, 856, 857, 859, 860, 861, 896, 898.</p> <p>34. Obręb ewidencyjny Zabiele, dz. nr: 974, 976, 977, 978, 1007, 1048/3.</p> <p>35. Obręb ewidencyjny Brychy, dz. nr: 321, 330, 334, 349, 360, 377, 379, 686, 689.</p> <p>36. Obręb ewidencyjny Klimaszewnica, dz. nr: 609/1, 609/2, 610/3, 611, 624/2, 664/3, 651, 656, 657, 661/2, 661/3, 662, 672, 710, 714/2, 726/1, 726/2, 738/3, 767, 768/1, 768/2, 777/1, 777/2, 779/1, 794/2, 803/3, 808, 809/2, 811/1, 819/1, 819/4, 819/5, 830, 831, 840/1, 841/1, 841/2, 842, 853/1, 880, 881, 882, 883/3, 883/4, 883/5, 884, 887/2, 896/2, 897/3, 899/4, 900, 907/2, 913/2, 914/2, 916/1, 916/2, 917, 922, 933/1, 941/2, 943, 958/1, 961, 992/4.</p> <p>37. Obręb ewidencyjny Łoje Awissa, dz. nr: 72, 73, 102, 112, 117/1, 118, 122, 130, 133, 134, 140,</p>
--	--	--	--

153, 156/2, 605, 606,
617, 623, 624, 625, 633,
641, 648, 654, 659, 661,
677, 695/1, 695/2, 696/1,
696/2, 697, 708, 713,
714/1, 714/2, 715, 716,
717, 718, 719, 720, 721,
722, 723, 724, 725, 726,
727, 728, 729, 730, 731,
732, 733, 734, 739,
740/1, 741/2, 742, 743,
744, 745, 746, 747, 748,
749, 750, 751, 752, 753,
754, 755, 756, 757, 758,
759, 760, 761, 762, 763,
764, 786/1, 786/2, 787,
788, 789, 790, 791, 792,
793, 794, 795, 796, 797,
798, 799, 800, 801, 802,
803, 804, 805, 806, 807,
808, 809, 810, 811, 812,
813, 839/1, 841/1, 843,
845, 846, 847, 848, 849,
850, 851, 852, 853, 854,
855, 856, 857, 858, 859,
860, 861, 862, 863, 864,
865, 866, 867, 868, 869,
870, 911, 912, 913, 914,
915, 916, 917, 918, 919,
920, 921, 922, 923, 924,
925, 926, 954, 955, 956,
957, 958, 959, 960, 961,
962, 963, 964, 965, 966,
967, 968, 969, 970, 971,
972, 973, 1003, 1004,
1005, 1006, 1008, 1010,
1011, 1012, 1013, 1014,
1016, 1018, 1019, 1020,
1021, 1022, 1023, 1024,
1025, 1026, 1027, 1028,
1062, 1063, 1064, 1065,
1101, 1102, 1103, 1104,
1105, 1106, 1107, 1108,

1109, 1099/2, 1110,
1100/2, 1111, 1112,
1113, 1114, 1115/2,
1117, 1129, 1133, 1135,
1137.

38. Obręb ewidencyjny

Mścichy Łąki, dz. nr: 98,
102, 117, 125, 126, 127,
155, 165, 168, 169, 179,
193, 214, 224/1, 228,
233, 234, 240, 350, 406,
427, 429, 455, 461, 480,
487, 492, 511, 513, 588,
593, 596, 598, 583, 612,
623, 626, 627, 628, 629,
634, 637, 651/2, 652,
663, 715.

39. Obręb ewidencyjny

Okrasin, dz. nr: 382/3,
386/1, 388/2, 390, 391,
393/2, 395, 397/1, 397/2,
400/4, 400/7, 405/1,
406/1, 406/3, 411/1,
411/2, 414/2, 414/4, 425,
430/1, 445/3, 446/2,
453/1, 454/2, 461/1,
463/1, 464/2, 754/2,
754/3, 757, 763, 768,
775, 782, 791, 792,
790/1, 795/1, 795/2, 796.

40. Obręb ewidencyjny

Sośnia, dz. nr: 10/2,
220/3, 221/2, 222/2,
224/4, 381, 386/2, 387,
388, 390, 391, 393/1.

41. Obręb ewidencyjny

Ciszewo, dz. nr: 315,
316, 323/1, 341, 343,
356, 357, 367, 384/1,
392, 394, 395, 399.

42. Obręb ewidencyjny Biele

Suchowolskie, dz. nr: 12,
14, 41, 42, 43, 44, 46,

48, 53, 55, 57, 60, 61,
62, 63, 65, 67, 80, 81,
82, 83, 84, 85, 88, 89,
119, 123, 127, 131, 150,
151, 152, 154, 157, 158,
160, 162, 163, 164, 165,
166, 167, 169, 170, 171,
172, 173, 177, 178, 179,
201/2, 202, 206, 207/1,
218, 219, 224, 225, 233,
234, 236, 239, 240, 241,
242, 244, 247, 248, 249,
250, 251, 257, 258, 261,
262, 266, 273, 274, 280,
292, 367, 368, 444, 445,
476, 478, 479, 485, 489,
493, 497, 501, 504, 506,
508, 513, 515, 516, 519,
520, 522, 576, 577, 642,
644, 650/1, 650/2, 651,
652, 657, 659, 662, 663,
669, 670, 673, 689, 691,
693, 699, 710, 749, 750,
751, 761, 773, 778,
786/1, 792, 793, 794,
804, 805, 823, 867, 870,
885, 891, 907, 908, 911,
916, 917, 918, 919, 928,
929, 934, 935, 938, 939,
945, 946, 971, 974, 980,
983, 1212, 1218, 1223,
1226, 1239, 1240, 1248,
1253, 1254, 1320, 1321,
1324, 1325, 1326, 1327,
1328, 1333, 1335, 1339,
1341, 1343, 1344, 1346,
1347, 1349, 1350, 1351,
1354, 1355, 1357, 1358,
1359, 1360, 1361, 1362,
1364, 1365, 1366, 1370,
1371, 1373, 1374, 1375,
1377, 1379, 1380, 1381,
1382, 1402, 1409, 1410,

			<p>1417, 1418, 1423, 1424, 1438, 1439, 1452, 1459, 1460, 1465, 1470, 1471, 1472, 1473, 1477, 1478, 1479, 1752, 1760, 1761, 2085/1, 2085/2, 2086, 2087, 2090, 2093, 2094, 2094/1, 2095, 2096, 2098, 2099, 2289, 2290, 2644, 2647, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2658, 2659, 2660, 2668, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2699, 2700, 2701, 2709, 2745, 2746, 2767, 2768, 2781, 2782, 2785, 2786, 2797, 2798, 2809, 2810, 2811, 2812, 2821, 2822, 2825, 2828, 2996, 3025, 3043, 3047, 3054, 3055, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3066, 3099/1, 3178, 3238, 3239, 3240, 3251, 3363/2.</p> <p>43. Obręb ewidencyjny Dębowo, dz. nr: 5/5, 6/5, 6/6, 6/17, 6/18, 6/41, 7.</p> <p>44. Obręb ewidencyjny Jagłowo, dz. nr: 23, 32, 314, 315, 316, 317, 319, 320, 321, 322, 323.</p> <p>45. Obręb ewidencyjny Jasionowo Dębowskie, dz. nr: 47, 45/9, 50/14, 51.</p> <p>46. Obręb ewidencyjny Jasionowo k/Krasnegoboru, dz. nr: 300, 315, 333/1, 423, 425, 443, 446.</p> <p>47. Obręb ewidencyjny Wolne, dz. nr 50/3.</p>
--	--	--	--

		<p>48. Obręb ewidencyjny
Jaziewo, dz. nr: 466,
484.</p> <p>49. Obręb ewidencyjny
Kopytkowo, dz. nr: 1, 3,
13, 15, 16, 17, 19, 20,
22, 27, 29, 31, 33, 34,
35, 38, 42, 49/1, 82/3,
85, 90/2, 92, 107, 135,
136, 139, 140, 141, 148,
160.</p> <p>50. Obręb ewidencyjny
Mogilnice, dz. nr: 136,
152/3, 152/4, 158/1,
158/2, 158/3, 159/1,
159/2, 159/4, 159/5,
159/6, 169/1, 169/2,
175/1, 176/3, 176/4, 178,
187, 226/2, 227, 228,
229, 230, 231, 232, 460,
461, 471/1, 471/2, 472/1,
472/2, 472/3, 473/1,
473/2, 476/1, 476/3,
476/5, 478/4, 478/5, 485,
491, 496/1, 496/2, 508/1,
508/2, 508/3, 508/4,
508/5, 508/6, 509/1,
509/2, 509/3.</p> <p>51. Obręb ewidencyjny
Krasnoborki, dz. nr:
149/3, 182, 184/7, 554,
557.</p> <p>52. Obręb ewidencyjny
Krasnybór, dz. nr: 590,
596, 601, 610, 612, 616,
619, 620, 629, 630, 641,
642, 645, 646, 652, 654,
658, 664, 670, 674,
676/2, 678, 688, 689,
690, 775, 794, 795, 796,
797, 799, 800, 801, 802,
803, 804, 805, 806, 807,
809, 810, 813, 814, 815,</p> |
|--|--|--|

			<p>825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837.</p> <p>53. Obręb ewidencyjny Polkowo, dz. nr: 54/2, 55/2, 73/4, 76/6, 79/1, 106/5, 106/7, 120/2.</p> <p>54. Obręb ewidencyjny Budy, dz. nr: 2, 7, 9, 11, 22/9, 32, 34, 95, 100, 101, 103, 104, 131/50, 132/49, 168.</p> <p>55. Obręb ewidencyjny Budy – dział Budy, dz. nr: 6, 8, 11, 13, 24.</p> <p>56. Obręb ewidencyjny Budy – dział Dzieżki, dz. nr: 158/1, 158/2, 165/4, 166/4, 166/6, 170/1, 170/2, 171/1, 171/2, 177/1, 179, 186/3, 187/1, 187/2, 190/1, 190/2, 191, 193.</p> <p>57. Obręb ewidencyjny Budy – dział Gugny, dz. nr: 4, 20, 27, 28.</p> <p>58. Obręb ewidencyjny Budy – dział Jaskra, Dudki, Lewonie, dz. nr: 11, 13/1, 13/2, 20, 195, 196, 199/1, 205, 206, 210, 216/2, 217, 221/1.</p> <p>59. Obręb ewidencyjny Budy – dział Kalinówka Król., dz. nr: 767/1, 767/2, 775/1, 776/2, 777/1, 779/3, 781, 783/3, 785/3, 787/1, 792, 794/2, 800/1, 803/4, 803/6, 803/7, 804/1, 815, 820/2, 821/1, 829, 831.</p> <p>60. Obręb ewidencyjny Budy – dział Kołodzież,</p>
--	--	--	---

dz. nr: 127/2, 128, 129,
130, 131/1, 131/2, 132/2,
140/1, 140/2, 144/1,
144/2, 145/3, 146/1,
146/2, 146/5, 146/6,
147/1, 147/2, 148/1,
148/2, 148/3, 148/4,
148/5, 148/6, 149/2,
149/3, 150/1, 150/2,
161/1, 161/3, 162/1,
162/2, 172/2, 172/4,
175/1, 175/2, 175/3,
175/4, 175/5, 175/6,
175/7, 175/8, 175/10,
176/1, 176/2.

61. Obręb ewidencyjny

Budy – dział Milewskie,
dz. nr: 691, 694, 698,
706, 707, 720, 722, 724,
728, 738, 755, 758.

62. Obręb ewidencyjny

Budy – dział Potoczyna,
dz. nr: 172/2, 173, 178/1,
179, 181/1, 181/2, 182,
194/4, 196/2, 197/6,
198/5, 202/6, 202/7,
207/4, 214/6, 214/7,
215/3, 218/1.

63. Obręb ewidencyjny

Budy – dział
Przytulanka, Ciesze, dz.
nr: 57, 60/1, 60/2, 61/3,
62, 331/1, 334, 335/2,
339, 340/1, 340/2, 341/1,
348/2, 348/4, 350/1,
350/2, 350/3, 350/4,
352/5, 352/7.

64. Obręb ewidencyjny

Budy – dział Rekle, dz.
nr: 49, 54, 57, 61.

65. Obręb ewidencyjny

Budy – dział Zalesie,
Zucielec, dz. nr: 97/2,

106/2, 111, 118/2, 120/3,
124/2, 126/2, 133/1,
137/1, 137/2, 138, 153/2,
155/2, 156/2, 156/3, 158,
162/2, 163/2, 164, 166,
173/1, 174, 178, 183,
184/2, 184/3, 184/4,
185/1, 185/2, 186.

66. Obręb ewidencyjny

Giełczyn, dz. nr: 1, 7,
361, 368, 369, 457, 463,
1199, 1243, 1244, 1330,
1341, 1358, 1478, 1500,
1531, 1580, 1606, 1607,
1608, 1621, 1623, 1624,
1628, 1629, 1631, 1632,
1641, 1642, 1643,
1652/2, 1652/3, 1654,
1658, 1661, 1664, 1665,
1668, 1680, 1682, 1684,
1690, 1691, 1692, 1695,
1705, 1710, 1712, 1718.

67. Obręb ewidencyjny

Gugny, ark. mapy nr 7,
dz. nr: 82, 72/1, 81/1,
81/2.

68. Obręb ewidencyjny

Gugny – dział
Boguszewo, dz. nr: 2/1,
7/1, 7/2, 8, 20/2, 21, 29,
34, 45/2, 45/4, 47, 59,
63, 65/1, 69/1, 73, 74,
75/1, 76, 80.

69. Obręb ewidencyjny

Gugny – dział Dobarz,
ark. mapy nr 1, dz. nr:
437,
ark. mapy nr 2, dz. nr:
40, 102, 103, 109, 111,
112, 147, 148, 149, 150,
151, 152, 153, 154, 176,
177, 178, 179, 183, 184,
185, 186, 187, 188, 189,

190, 191, 192, 193, 194,
195, 196, 197, 198, 199,
200, 201, 210, 211, 212,
213, 214, 215, 216, 217,
218, 219, 220, 221, 222,
223, 224, 225, 226, 227,
228, 229, 230, 231, 232,
233, 234, 235, 236, 237,
238, 239, 240, 241, 242,
243, 244, 245, 246, 247,
248, 249, 250, 251, 252,
253, 254, 255, 256, 257,
258, 259, 260, 261, 262,
263, 264, 265, 266, 267,
268, 269, 270, 271, 272,
273, 274, 275, 276, 277,
278, 279, 280, 281, 282,
283, 284, 285, 286, 287,
288, 289, 290, 291, 292,
293, 294, 295, 296, 297,
298, 299, 300, 301, 302,
303, 304, 305, 306, 307,
308, 309, 310, 311, 312,
313, 314, 314/1, 315,
316, 317, 318, 319, 320,
321, 322, 323, 324, 325,
326, 327, 328, 329, 330,
331, 332, 333, 334, 335,
336, 337, 338, 339, 340,
341, 342, 343, 344, 345,
346, 347, 348, 349, 350,
351, 352, 353, 354, 356,
357, 358, 359, 360, 361,
362, 363, 364, 365, 366,
367, 368, 369, 370, 371,
372, 373, 374, 375, 376,
377, 378, 379, 380, 381,
382, 383, 384, 385, 386,
387, 388, 389, 390, 391,
392, 393, 394,
ark. mapy nr 3, dz. nr:
144/1, 144/2, 151/1, 156,
172, 174, 176, 189, 190,

204, 207, 213, 214,
287/1, 294, 298, 299,
ark. mapy nr 4, dz. nr: 1,
2, 10, 11, 18, 21, 22, 24,
25, 26, 27, 29, 30, 31,
39, 40, 41, 42, 43, 44,
45, 46, 47/1, 51, 52, 53,
ark. mapy nr 5, dz. nr:
191/1, 191/2, 197/1,
197/2, 197/3, 197/4, 198,
199, 200/1, 200/2, 201/1,
235/1, 236/3, 236/6,
245/2, 262/1, 266, 267,
269, 270/1, 270/2, 274/1,
274/4, 277/2, 278/1,
278/3, 278/4, 279/1,
279/3, 281/2, 283/2, 285,
291/4, 296, 300/1, 300/2,
303, 304, 305, 306, 307,
ark. mapy nr 9, dz. nr:
99, 100.

70. Obręb ewidencyjny
Gugny – dział Guzy,
Przytulanka, dz. nr:
388/1, 388/2, 390/1,
390/2, 391/1, 391/2,
398/1, 398/2.

71. Obręb ewidencyjny
Gugny – dział
Kalinówka Kościelna,
dz. nr 165.

72. Obręb ewidencyjny
Gugny – dział
Konopczyn, dz. nr: 120,
121/1, 121/2, 123, 129,
134, 136/1, 136/2.

73. Obręb Gugny – dział
Krypno Kościelne, dz.
nr: 1570, 1571, 1572.

74. Obręb ewidencyjny
Gugny – dział Krypno
Wielkie, dz. nr: 408, 409,
412, 413, 414/1, 415/2,

416/1, 416/2, 418/3,
419/1, 492/1, 492/2,
493/1, 495/2, 497/1,
497/2, 500/1, 501.

75. Obręb ewidencyjny

Gugny – dział

Niewiarowo, dz. nr: 7, 8,
14, 22, 26, 28, 123, 160,
161.

76. Obręb ewidencyjny

Gugny – dział Zastocze,

dz. nr: 1/1, 2, 3, 4, 5, 8,
9, 10, 12, 14, 16, 20, 27,
35, 36, 38, 42, 43, 46,
53, 54, 55, 58, 59, 67,
68, 72, 73, 74, 76, 79,
80, 83, 85/1, 96, 97, 101,
102, 104, 105, 110, 125,
126, 129, 130, 131, 132,
135, 136, 137, 139, 142,
143/1, 143/2, 147, 151,
152, 156, 157, 159, 167,
168, 169, 171/1, 175,
176, 177, 178, 180, 181,
182, 187/1, 191/2, 193,
194, 195, 196, 199, 201,
202, 204, 205, 207, 210,
211, 213, 214, 215, 216,
217, 219, 223, 226, 227,
230, 234, 238, 244, 248,
251, 254, 259, 267, 269,
274, 276, 277, 279,
280/3, 283, 285, 287,
289, 290, 298, 299, 308,
310.

77. Obręb ewidencyjny

Nowa Wieś – Bagno

Ławki, dz. nr: 46, 47, 54,
62, 63, 66, 67, 70, 71,
81, 82/1, 87, 88/1, 90,
91/1, 93, 94/1, 96, 97/1,
102, 104/1, 105, 107/1,
111, 114/1, 118, 120/1,

			<p>121, 129, 136/1, 138, 148/2, 173/1, 174, 182, 183, 210, 220, 235, 236, 239, 240, 241, 243, 255, 258/1, 261/1, 262, 274, 276, 279, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 292, 293, 294, 296, 298, 306, 308, 310, 316, 318, 320, 321, 328, 336, 338, 339/1, 341, 343, 350, 351, 352, 354, 358, 368, 370, 373, 374, 376, 377/1, 380/1, 389, 390, 391, 395, 400, 401, 404/1, 405/1, 409, 410, 412/1, 439/1, 439/3, 442/1, 442/2, 442/3, 447/4, 448, 451, 456, 457, 459, 470, 479, 529, 546, 547, 548, 549, 551, 556, 589, 639, 643, 645, 646, 647, 648, 651, 655, 656, 659, 668, 669, 670, 673, 676, 677, 684, 685, 686, 688, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 699, 700, 701, 710, 711, 713, 714, 715, 719, 720, 721, 726, 727, 728, 732, 733, 833, 836, 837, 841, 843, 844, 845, 847, 848, 852, 875, 878, 879, 880, 881, 882, 884, 885, 886, 887, 888, 890, 891, 897, 898, 899, 921, 922, 923, 935, 1144, 1410, 1242/1, 1247/1.</p> <p>78. Obręb ewidencyjny Szorce, dz. nr 31.</p>
14	Ochrona różnorodności biologicznej ekosystemów nieleśnych przed inwazyjnymi gatunkami obcego pochodzenia, poprzez wykopywanie,	Według potrzeb	Obszar BbPN

	koszenie i wrywanie okazów tych roślin, w tym derenia rozłogowego (<i>Cornus sericea</i>), kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>), nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>), nawłoci późnej (<i>Solidago gigantea</i>), słonecznika bulwiastego (<i>Helianthus tuberosus</i>), trojeści amerykańskiej (<i>Asclepias syriaca</i>), wierzby ostrolistnej (<i>Salix acutifolia</i>), łubinu trwałego (<i>Lupinus polyphylus</i>) i innych		
15	Zapobieganie degradacji siedlisk bagiennych poprzez: 1) odtworzenie 28 km rzeki „Martwy” Ełk poprzez udroźnienie fragmentów jego koryta; 2) budowa przepustu niskopiętrzącego na rzece Ełk	Według potrzeb 1 szt.	Rzeka Ełk od Modzelówki do ujścia Kanału Woźnawiejskiego Obręb ewidencyjny Sojczyn Grądowy, dz. nr 1095

C. Działania dotyczące infrastruktury

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Działania dotyczące infrastruktury służącej ochronie, edukacji i udostępnianiu ekosystemów leśnych i nieleśnych poprzez: 1) konserwację, remonty, przebudowę i budowę nawierzchni dróg, szlaków turystycznych i innej infrastruktury związanej z udostępnieniem BbPN; 2) malowanie i uzupełnianie oznakowania szlaków turystycznych, wymiana i uzupełnianie brakujących lub zniszczonych kierunkowskazów, tablic informacyjnych; 3) podcinanie gałęzi drzew i krzewów oraz usuwanie młodego pokolenia drzew z dróg i szlaków turystycznych w celu zapewnienia ich drożności; 4) zapewnienie bezpieczeństwa na drogach, szlakach turystycznych, w pobliżu zabudowań, obiektów	Według potrzeb	Obszar BbPN objęty ochroną czynną

	turystycznych, linii energetycznych poprzez usuwanie leżących drzew i konarów oraz ścinę drzew zagrażających życiu, zdrowiu bądź mieniu ludzkiemu. Wycinanie drzew w okresie od 16 sierpnia do 1 marca roku następnego; w szczególnych przypadkach przez cały rok.		
2	<p>Utrzymanie infrastruktury edukacyjnej, turystycznej i rekreacyjnej:</p> <p>1) konserwacja, remonty, przebudowa i budowa infrastruktury związanej z udostępnieniem BbPN dla edukacji i turystyki, m.in. punktów widokowych, wież widokowych, kładek, parkingów, miejsc odpoczynku, pól namiotowych, wiat, zadaszeń, tablic i znaków informacyjnych;</p> <p>2) wykaszanie roślinności wodnej w obrębie kąpielisk i plaż udostępnionych do rekreacji;</p> <p>3) podcinanie gałęzi i usuwanie drzew zagrażających infrastrukturze, o której mowa w pkt 1.</p>	Według potrzeb	Obszar BbPN objęty ochroną czynną

III. Na obszarach objętych ochroną krajobrazową

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
1	Ochrona różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych przed inwazyjnymi gatunkami obcego pochodzenia, poprzez wykopywanie, koszenie i wyrywanie okazów tych roślin, takich jak czeremcha amerykańska (<i>Padus serotina</i>), dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>), niecierpek drobnokwiatowy (<i>Impatiens parviflora</i>) i innych	Według potrzeb	Obszar BbPN

B. W ekosystemach nieleśnych

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
1	Ochrona różnorodności biologicznej ekosystemów nieleśnych przed inwazyjnymi gatunkami obcego pochodzenia, poprzez wykopywanie, koszenie i wrywanie okazów tych roślin, w tym derenia rozłogowego (<i>Cornus sericea</i>), kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>), nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>), nawłoci późnej (<i>Solidago gigantea</i>), słonecznika bulwiastego (<i>Helianthus tuberosus</i>), trojeści amerykańskiej (<i>Asclepias syriaca</i>), wierzby ostrolistnej (<i>Salix acutifolia</i>)	Według potrzeb	Obszar BbPN
2	Utrzymanie lub odtworzenie ekosystemów nieleśnych, poprzez: 1) wycięcie krzewów, drzew i ich podrostów na wykupionych gruntach z zachowaniem zwartych zakrzaczeń, zadrzewień i pojedynczych drzew, w tym drzew starszych i dziuplastych; 2) koszenie z usunięciem biomasy na wykupionych gruntach.	Według potrzeb	Obszar BbPN
3	Ochrona siedliska przyrodniczego 3150 Starorzecza, poprzez czyszczenie zbiorników i ich otoczenia z nieczystości stałych, w tym odpadów. Zadanie należy prowadzić poza okresem lęgowym ptaków	Według potrzeb	Obszar BbPN

C. Działania dotyczące infrastruktury

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Działania dotyczące infrastruktury służącej ochronie, edukacji i udostępnianiu ekosystemów poprzez: 1) konserwację, remonty, przebudowę i budowę nawierzchni dróg, szlaków	Według potrzeb	Obszar BbPN objęty ochroną krajobrazową

	<p>turystycznych i innej infrastruktury związanej z udostępnieniem BbPN;</p> <p>2) malowanie i uzupełnianie oznakowania szlaków turystycznych, wymiana i uzupełnianie brakujących lub zniszczonych kierunkowskazów, tablic informacyjnych;</p> <p>3) podcinanie gałęzi drzew i krzewów oraz usuwanie młodego pokolenia drzew z dróg i szlaków turystycznych w celu zapewnienia ich drożności;</p> <p>4) zapewnienie bezpieczeństwa na drogach, szlakach turystycznych, w pobliżu zabudowań, obiektów turystycznych, linii energetycznych poprzez usuwanie leżących drzew i konarów oraz ścinę drzew zagrażających życiu, zdrowiu bądź mieniu ludzkiemu. Wycinanie drzew w okresie od 16 sierpnia do 1 marca roku następnego; w szczególnych przypadkach przez cały rok.</p>		
2	<p>Utrzymanie infrastruktury edukacyjnej, turystycznej i rekreacyjnej:</p> <p>1) konserwacja, remonty, przebudowa i budowa infrastruktury związanej z udostępnieniem BbPN dla edukacji i turystyki, m.in. punktów widokowych, wież widokowych, kładek, parkingów, miejsc odpoczynku, pól namiotowych, wiat, zadaszeń, tablic i znaków informacyjnych;</p> <p>2) wykaszanie roślinności wodnej w obrębie kąpielisk i plaż udostępnionych do rekreacji;</p> <p>3) podcinanie gałęzi i usuwanie drzew zagrażających infrastrukturze, o której mowa w pkt 1.</p>	Według potrzeb	Obszar BbPN objęty ochroną krajobrazową

IV. Inne zadania wynikające ze specyfiki BbPN

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
1	Prowadzenie badań naukowych i monitoringu przyrodniczego środowiska abiotycznego, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk ze szczególnym uwzględnieniem chronionych w ramach sieci Natura 2000, a także procesów ekologicznych zachodzących w środowisku – zgodnie ze strategią monitoringu przyrodniczego BbPN i potrzebami badawczymi. W ramach ww. monitoringu i badań naukowych przewiduje się m.in. pobieranie prób glonów, mchów, grzybów, wątrobowców, roślin naczyniowych trudnych do identyfikacji w terenie oraz odławianie, czasowe przetrzymywanie i znakowanie zwierząt. Prowadzenie badań i monitoringu przyrodniczego przy pomocy m.in. fotopułapek, bezzałogowych statków powietrznych, pod warunkiem, że nie wpłynie to negatywnie na przyrodę BbPN	Według potrzeb	Obszar BbPN
2	Wykonywanie na terenie BbPN badań naukowych i monitoringu środowiska przyrodniczego przez podmioty zewnętrzne na zasadach określonych przez Dyrektora BbPN	Według potrzeb	Obszar BbPN
3	Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych i występujących na nich gatunków roślin, grzybów i zwierząt, poprzez wykup gruntów, ze szczególnym uwzględnieniem tych przyległych do cieków wodnych	Według potrzeb	Obszar BbPN
4	Zapobieganie degradacji siedlisk bagiennych poprzez działania i rozwiązania techniczne stosowne do potrzeb, m.in. progi, zastawki, groble, zasypywanie rowów	Według potrzeb	Obszar BbPN
5	Odstzał redukcyjny lub sanitarny dzika (<i>Sus scrofa</i>) w celu:	Do 140 szt./rok ⁴⁾	Obszar BbPN

	1) minimalizacji zagrożenia epizootycznego w populacjach dziko występujących gatunków zwierząt; 2) minimalizacji szkód na łąkach i pastwiskach oraz gruntach ornych powodowanych przez osobniki tego gatunku		
6	Odstrzał redukcyjny jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) z wyłączeniem byków, w celu minimalizacji szkód w uprawach rolnych powodowanych przez osobniki tego gatunku	Do 23 szt/rok ⁴⁾	Stefa ochrony zwierząt łownych w otulinie BbPN ⁶⁾
7	Likwidacja zatorów z roślinności na ciekach BbPN	Według potrzeb	Obszar BbPN
8	Aktualizowanie zapisów w ewidencji gruntów i budynków w celu doprowadzenia do zgodności tego zapisu ze stanem faktycznym	Według potrzeb	Obszar BbPN

Objaśnienia:

- 1) Ekosystemy leśne i nieleśne lądowe podzielone są na oddziały oznaczone liczbami i pododdziały oznaczone literami, zgodnie z Zarządzeniem nr 20/2002 Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego w sprawie numeracji oddziałów z dnia 2 grudnia 2002 r. i Zarządzeniem nr 16/2008 Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego w sprawie zmian w podziale powierzchniowym wydzieleni leśnych z dnia 20 października 2008 r.
- 2) BbPN – Biebrzański Park Narodowy.
- 3) Siekiery, tasaki, kosy tradycyjne, ręczne kosy spalinowe, jednoosiowe samobieżne kosiarki – stosownie do okoliczności.
- 4) Faktyczny poziom redukcji zostanie ustalony w oparciu o monitoring stanu populacji oraz szkód w mieniu.
- 5) Sprzęt mechaniczny na gąsienicach dostosowany do prac w trudnych obszarach bagiennych, np. ratrak.
- 6) Strefa ochrony zwierząt łownych w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego określona w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2003 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej zwierząt łownych w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony ścisłej

A. Czynna ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 2. Orlik grubodzioby (<i>Clanga clanga</i>). 3. Orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>). 4. Puchacz (<i>Bubo bubo</i>). 5. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>).	1. Budowa platform lęgowych 2. Zabezpieczanie gniazd przed presją drapieżników. 3. Monitoring	1. Budowa sztucznych platform lęgowych: w miarę potrzeb (np. w miejscu istniejących gniazd w przypadku wywrócenia się lub prawdopodobieństwa wywrócenia się dotychczasowego gniazda oraz trudności w samodzielnej odbudowie gniazda przez ptaki). 2. Zabezpieczenie drzew gniazdowych i sąsiednich (mających styczność koron) repelentami utrudniającymi ssakom drapieżnym (głównie kunom) dostęp do gniazd. 3. Monitoring liczebności, sukcesu lęgowego i in. prowadzony m.in. za pomocą fotopułapek przy gniazdach oraz znakowania ptaków za pomocą obrączek (w tym kolorowych). 4. Okresowe zamykanie szlaków turystycznych w sąsiedztwie zasiedlonych gniazd.

II. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony czynnej

A. Czynna ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Leniec bezpodkwiatkowy	1. Koszenie ręczne runi łąkowej. 2. Wypas	1. Ręczne koszenie runi łąkowej, z ewentualnym pozostawieniem 15-20% powierzchni niekoszonej,

	<i>(Thesium ebracteatum)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Usuwanie ekspansywnych gatunków zielnych, malin, podrostu drzew i krzewów. 4. Wycięcie pojedynczych drzew. 	<ol style="list-style-type: none"> co dwa lata lub według potrzeb po 1 września. 2. Ekstensywny wypas zwierząt hodowlanych (owiec, kóz, krów, konika polskiego lub stad mieszanych) przy obsadzie do 0,5 DJP/ha lub koszenie. Częstotliwość w zależności od potrzeb, optymalnie w lipcu. Ewentualnie wykaszanie niedojadów od 1 sierpnia do 31 października. 3. Usuwanie malin i ekspansywnych gatunków zielnych poprzez wycinanie lub wykoszenie w siedlisku zajęтым i potencjalnym gatunku w terminie od 16 sierpnia do 31 października, wg potrzeb usunięcie biomasy poza siedlisko. Ręczne wycięcie podrostu drzew i krzewów wraz z wyniesieniem biomasy poza stanowisko. Usuwanie odrośli – według potrzeb. Termin wykonania zabiegu od 16 sierpnia do 31 stycznia. 4. Jednorazowe wycięcie pojedynczych drzew (brzoź, dębu szypułkowego, wierzby) wraz z wyniesieniem biomasy poza stanowisko w terminie od 16 sierpnia do 31 stycznia.
2	Sasanka otwarta <i>(Pulsatilla patens)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usuwanie krzewów i podrostu drzew. 2. Usuwanie ekspansywnych gatunków zielnych, podrostu drzew oraz malin. 3. Wycięcie drzew. 4. Wypas zwierząt gospodarskich. 5. Przygotowanie miejsc dogodnych do 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wycinanie podrostu drzew i krzewów, w tym jałowca pospolitego. Usuwanie odrośli – według potrzeb. Pokrycie jałowca pospolitego powinno zostać zredukowane do ok. 5%. Uprzątnięcie biomasy. Termin wykonania zabiegów od 16 sierpnia do 31 stycznia. 2. Usuwanie malin i zielnych gatunków ekspansywnych poprzez koszenie lub wycinanie wraz

		<p>kiełkowania i rozwoju siewek sasanki.</p> <p>6. Eksperymentalne wypalanie.</p>	<p>z wyniesieniem biomasy przed wysianiem się nasion w terminie od 16 sierpnia do 31 października. Powtórzenie zabiegów w zależności od potrzeb.</p> <p>3. Wycięcie wytypowanych drzew na siedlisku zajęтым i potencjalnym wraz z wyniesieniem biomasy, wycinanie odrostów w zależności od potrzeb. Termin wykonania prac od 16 sierpnia do 31 stycznia.</p> <p>4. Ekstensywny wypas zwierząt gospodarskich (owiec, kóz, krów, konika polskiego lub stad mieszanych) przy obsadzie zwierząt od 0,3 do 1 DJP/ha, w terminie od 1 maja do 15 października. Ewentualnie wykaszanie niedojądów od 1 sierpnia do 31 października. Częstotliwość w zależności od potrzeb.</p> <p>5. Zdejmowanie warstwy mszystej w siedlisku potencjalnym i zajęтым sasanki otwartej, w tym w obrębie dawnych pasów przeciwpożarowych z wypracowaniem optymalnego sposobu realizacji prac i terminu bez uszkodzenia systemu korzeniowego gatunku.</p> <p>6. Eksperymentalne wypalanie wybranych stanowisk gatunku w obrębie siedliska potencjalnego i zajętego z wypracowaniem sposobu realizacji prac i terminu z pomocą specjalistów z zakresu pożarnictwa.</p>
3	Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	<p>1. Wycinanie drzew i krzewów.</p> <p>2. Usuwanie malin i ekspansywnych</p>	<p>1. Ręczne wycięcie wytypowanych drzew (i ewentualnie ich podrostu) i krzewów, na stanowiskach obuwika pospolitego i w ich sąsiedztwie. Wyniesienie ściętej</p>

		<p>gatunków roślin zielnych.</p> <p>3. Usuwanie osobników niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>).</p> <p>4. Koszenie runi.</p> <p>5. Stworzenie potencjalnych miejsc rozrodu dla owadów zapylających</p>	<p>biomasy poza stanowisko. Usuwanie odrostów wg potrzeb. Termin wykonania zabiegów późną jesienią i zimą.</p> <p>2. Ręczne usuwanie malin i ekspansywnych gatunków roślin zielnych poprzez wycinanie lub koszenie na stanowiskach obuwika pospolitego i w ich sąsiedztwie. Usunięcie pozyskanej biomasy. Powtórzenie zabiegów według potrzeb. Termin wykonania zabiegów od 16 sierpnia do 31 października.</p> <p>3. Ręczne wrywanie niecierpka drobnokwiatowego we wczesnej fazie kwitnienia według potrzeb.</p> <p>4. Koszenie runi ręczne według potrzeb w terminie od 1 września do 31 października.</p> <p>5. Odsłonięcie kilkumetrowych powierzchni gruntu w miejscach nasłonecznionych na stanowiskach obuwika pospolitego i w ich sąsiedztwie według potrzeb.</p>
4	<p>1. Skalnica torfowiskowa (<i>Saxifraga hirculus</i>).</p> <p>2. Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)</p>	<p>1. Usuwanie podrostu drzew i krzewów</p> <p>2. Koszenie ręczne runi.</p> <p>3. Koszenie fragmentów stanowisk skalnicy torfowiskowej i lipiennika Loesela zarastających trzcina pospolitą (<i>Phragmites australis</i>) i pałką szerokolistną (<i>Typha latifolia</i>).</p> <p>4. Usunięcie kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>)</p>	<p>1. Ręczne wycięcie podrostu drzew (brzozy – zalecane usuwanie poprzez ogławianie, tj. ścinanie na wysokości około 120 cm; olcha – zalecane usuwanie poprzez ścięcie poniżej poziomu terenu z naruszeniem komory powietrznej) i krzewów z pozostawieniem brzozy niskiej (<i>Betula humilis</i>) i wierzby lapońskiej (<i>Salix lapponum</i>). Koszenie odrośli lub ich wycinanie z użyciem ręcznego sprzętu (przy braku pokrywy śnieżnej) według potrzeb. Zebranie ściętej biomasy w stopy i jej wywóz poza obszar torfowiska. Wykonanie zabiegów</p>

			<p>w terminie od 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku.</p> <p>2. Koszenie runi ręczne lub samobieźną kosiarką listwową z częstotliwością raz na 3 lata. Ręczne zebranie skoszonej biomasy w stogi lub brogi, w terminie do 2 tygodni po ścięciu. Wywóz biomasy poza torfowisko po zamrożonym gruncie, bądź przy niskim poziomie wód gruntowych, gwarantującym nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby. Wykonanie zabiegów w terminie od 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku.</p> <p>3. Koszenie ręczne lub samobieźną kosiarką listwową, fragmentu stanowisk zarastających trzciną pospolitą (<i>Phragmites australis</i>) i pałąk szerokolistną (<i>Typha latifolia</i>) co 2 lata w terminie czerwiec-lipiec. Ręczne zebranie skoszonej biomasy w stogi lub brogi w terminie do 2 tygodni po ścięciu i jej wywóz poza torfowisko po zamrożonym gruncie lub w przypadku niskiego poziomu wód gruntowych, gwarantującego nieuszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby, bezpośrednio po wyschnięciu.</p> <p>4. Usunięcie osobników kolczurki klapowanej przed fazą owocowania w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk.</p>
5	Szachownica kostkowata (<i>Fritillaria meleagris</i>)	Koszenie ręczne runi łąkowej wraz z usunięciem biomasy	Coroczne koszenie ręczne stanowiska gatunku, wykonanie zabiegu oraz zbiór i wyniesienie biomasy poza stanowisko gatunku w terminie od 1 sierpnia do 30 października
6	Wierzba lapońska (<i>Salix lapponum</i>)	Usuwanie podrostu drzew i krzewów	Wycinanie podrostu drzew (brzozy – zalecane usuwanie poprzez

			<p>ogławianie, tj. ścinanie na wysokości około 120 cm; olcha – zalecane usuwanie poprzez ścięcie poniżej poziomu terenu z naruszeniem komory powietrznej) oraz krzewów z pozostawieniem brzozy niskiej (<i>Betula humilis</i>) w sąsiedztwie okazów wierzby lapońskiej z użyciem ręcznego sprzętu. Ręczne wycinanie odrośli (z pozostawieniem brzozy niskiej) według potrzeb. Wykonanie zabiegu, zbiór i wywóz biomasy w terminie od 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku</p>
7	Brzoza niska (<i>Betula humilis</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usuwanie podrostu drzew i krzewów. 2. Koszenie ręczne runi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wycinanie podrostu drzew (brzozy – zalecane usuwanie poprzez ogławianie, tj. ścinanie na wysokości około 120 cm; olcha – zalecane usuwanie poprzez ścięcie poniżej poziomu terenu z naruszeniem komory powietrznej) oraz krzewów w sąsiedztwie brzozy niskiej z użyciem ręcznego sprzętu; ręczne wycinanie odrośli – według potrzeb; ręczne zebranie ściętej biomasy (drzew i gałęzi) w stosy oraz jej wywóz poza obszar torfowiska. Termin wykonania zabiegów od 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku. 2. Koszenie ręczne runi przy użyciu ręcznych kos spalinowych lub samobieżną kosiarką listwową jednokrotnie w ciągu 2 lat. Wykonanie zabiegu, zbiór i wywóz biomasy poza obszar torfowiska w terminie od 16 sierpnia końca lutego kolejnego roku.

8	<p>Podęzrzon rutolistny (<i>Botrychium multifidum</i>)</p>	<p>1. Usuwanie czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>). 2. Koszenie ręczne runi</p>	<p>1. Coroczne usuwanie okazów czeremchy amerykańskiej z użyciem ręcznego sprzętu na stanowisku gatunku i w jego sąsiedztwie. Termin wykonania zabiegu od 1 września do 30 października. 2. Ręczne koszenie stanowiska gatunku wg potrzeb, wykonanie zabiegu oraz zbiorów i wyniesienie biomasy poza stanowisko gatunku w terminie po 1 września.</p>
9	<p>Niebielistka trwała (<i>Swertia perennis</i>)</p>	<p>Usuwanie podrostu drzew i krzewów oraz koszenie</p>	<p>Wycięcie podrostu drzew (brzozy – zalecane usuwanie poprzez ogławianie, tj. ścinanie na wysokości około 120 cm; olcha – zalecane usuwanie poprzez ścięcie poniżej poziomu terenu z naruszeniem komory powietrznej) i krzewów, koszenie ręczne przy użyciu tradycyjnych kos, ewentualnie ręcznych kos spalinowych lub samobieżną kosiarką listwową jednokrotnie w ciągu 3 lat. Usuwanie odrostów drzew i krzewów, koszenie oraz wywóz biomasy w terminie od 15 października do końca lutego kolejnego roku.</p>
10	<p>Gatunki roślin objęte ochroną gatunkową występujące na wniesieniach mineralnych, w szczególności: 1) arnika górską (<i>Arnica montana</i>), 2) kosaciec bezlistny (<i>Iris aphylla</i>), 3) buławnik czerwony (<i>Cephalanthera rubra</i>),</p>	<p>1. Usuwanie drzew i krzewów. 2. Usuwanie ekspansywnych gatunków roślin zielnych oraz koszenie ręczne runi</p>	<p>1. Ręczne wycięcie pojedynczych drzew, podrostu drzew i krzewów, na stanowiskach gatunków i w ich sąsiedztwie. Wycinanie drzew i krzewów poniżej szyi korzeniowej. Usunięcie ściętej biomasy poza stanowiska roślin chronionych. Usuwanie odrostów wg potrzeb. Termin wykonania zabiegów późną jesienią i zimą. 2. Usuwanie ekspansywnych gatunków roślin w bezpośrednim sąsiedztwie chronionych gatunków. Koszenie ręczne runi w zależności od potrzeb. Wyniesienie biomasy</p>

<p>4) podkolan biały (<i>Platanthera bifolia</i>), 5) gółka długoostrogowa (<i>Gymnadenia conopsea</i>), 6) kosaciec syberyjski (<i>Iris sibirica</i>), 7) pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>).</p>		<p>poza obręb stanowisk. Usuwanie ekspansywnych gatunków roślin w terminie od 20 czerwca do 31 października, koszenie ręczne runi w terminie od 16 sierpnia do 31 października.</p>
--	--	---

B. Czynna ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	<p>1. Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>). 2. Błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>). 3. Orlik grubodzioby (<i>Clanga clanga</i>). 4. Derkacz (<i>Crex crex</i>). 5. Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>). 6. Dubelt (<i>Gallinago media</i>). 7. Rycyk (<i>Limosa limosa</i>). 8. Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>). 9. Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>). 10. Uszatka błotna (<i>Asio flammeus</i>).</p>	<p>1. Koszenie runi. 2. Wypas zwierząt gospodarskich. 3. Wycięcie drzew i krzewów</p>	<p>1. Koszenie (jeden pokos w ciągu roku) od 16 lipca do 15 listopada z usunięciem biomasy i pozostawieniem od 15 do 85% powierzchni nieskoszonej (przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej powierzchni), z zachowaniem następujących uwarunkowań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w przypadku występowania wodniczki należy pozostawić co najmniej 50% powierzchni obszaru nieskoszonego, a koszenie rozpocząć od 16 sierpnia; 2) w przypadku najważniejszych tokowisk dubelta (powyżej 5 tokujących samców) i w innych uzasadnionych przypadkach należy kosić ręcznie; 3) w wypadku występowania derkacza koszenie należy rozpoczynać nie wcześniej niż 1 sierpnia;

<p>11. Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>).</p> <p>12. Cietrzew (<i>Lyrurus tetrrix</i>).</p> <p>13. Czajka (<i>Vanellus vanellus</i>)</p>		<p>4) w czasie występowania wody gruntowej ponad 15 cm nad poziomem gruntu dopuszcza się tylko koszenie ręczne. W przypadku utrzymywania się takich warunków dłużej niż 1 miesiąc, w okresie od 16 lipca do 30 września, dopuszcza się przedłużenie terminu koszenia do 30 listopada. W przypadku braku możliwości wykonania koszenia we wskazanym terminie danego roku dopuszcza się możliwość koszenia w okresie od 1 do 31 grudnia przy braku pokrywy śnieżnej i po zamrożonym gruncie;</p> <p>5) usunięcie ściętej biomasy, złożenie w stogi lub zebranie w bele powinno nastąpić w terminie 3 tygodni od skoszenia, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn, ze względu na które pierwotny termin nie został dotrzymany;</p> <p>6) wywóz biomasy nie może powodować niszczenia gleby oraz roślinności – może być prowadzony po zamrożonym gruncie, bądź przy niskim poziomie wód gruntowych. W przypadku warunków, w których wywóz może spowodować uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby, dopuszczalne jest pozostawienie biomasy do czasu wystąpienia właściwych warunków do jej zbioru;</p> <p>7) w zależności od potrzeb zabieg koszenia można wykonać na</p>
---	--	---

	<ol style="list-style-type: none"> 2 1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 2. Orlik grubodzioby (<i>Clanga clanga</i>). 3. Orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>). 4. Puchacz (<i>Bubo bubo</i>). 5. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa platform lęgowych. 2. Zabezpieczanie gniazd przed presją drapieżników. 3. Monitoring. 	<p>danej powierzchni do 3 razy w ciągu obowiązywania niniejszych zadań ochronnych, ale nie częściej niż raz w roku.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. W uzasadnionych przypadkach zalecany jest ekstensywny wypas zwierząt gospodarskich (do 1 DJP/ha) – zamiast koszenia bądź uzupełniająco w terminie od 15 maja do 31 października (wypas koników polskich dopuszczalny całorocznie), ewentualne wykaszanie niedojadów w terminie od 16 sierpnia do 15 listopada. 3. Wycięcie i usunięcie drzew i krzewów, według potrzeb gatunków, w okresie od 15 sierpnia do 15 lutego, w przypadku ostoi cietrzewia w okresie od 16 sierpnia do końca listopada, a w przypadku ostoi łosia w okresie od 10 października do 15 lutego. <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa sztucznych platform lęgowych w miarę potrzeb (np. w miejscu istniejących gniazd w przypadku wywrócenia się lub prawdopodobieństwa wywrócenia się dotychczasowego gniazda oraz trudności w samodzielnej odbudowie gniazda przez ptaki). 2. Zabezpieczenie drzew gniazdowych i sąsiednich (mających styczność koron) repelentami utrudniającymi ssakom drapieżnym (głównie kunom) dostęp do gniazd. 3. Monitoring liczebności, sukcesu lęgowego i innych elementów biologii gatunków, prowadzony m.in. za pomocą fotopułapek przy gniazdach oraz znakowania ptaków za pomocą obrączek (w tym kolorowych).
--	--	---	--

			4. Okresowe zamykanie szlaków turystycznych w sąsiedztwie zasiedlonych gniazd.
3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rycyk (<i>Limosa limosa</i>). 2. Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>). 3. Rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>). 4. Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>). 5. Rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie liczebności populacji wizona amerykańskiego (<i>Neovision vision</i>). 2. Ochrona kolonii lęgowych. 3. Monitoring 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redukcja liczebności wizona amerykańskiego poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1) odłowy do pułapek żywołownych: dwa razy w ciągu roku w okresach luty-marzec i listopad-grudzień. Stosować co najmniej 20 pułapek rozstawianych na 21 dni. Po odłowieniu osobniki należy usypiać; 2) odstrzał redukcyjny. 2. Grodzenie pastuchem elektrycznym kolonii lęgowych z jednoczesną jak najmniejszą ingerencją w kolonie. 3. Monitoring ptaków siewkowych i wizona amerykańskiego. W ramach tych działań mogą wykonywane m.in. wyszukiwanie i kontrola gniazd ptaków siewkowych, monitoring gniazd za pomocą fotopułapek i logerów.
4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rycyk (<i>Limosa limosa</i>). 2. Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>). 3. Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>). 4. Czajka (<i>Vanellus vanellus</i>). 5. Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>). 6. Dubelt (<i>Gallinago media</i>). 7. Derkacz (<i>Crex crex</i>). 8. Uszatka błotna (<i>Asio flammeus</i>). 	Ograniczenie liczebności drapieżników: lis (<i>Vulpes vulpes</i>), jenot (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redukcja liczby osobników lisa do ilości nie większej niż 2 os./10 km² i utrzymywanie tego poziomu zagęszczenia. 2. Redukcja całkowita populacji jenota.

	9. Cietrzew (<i>Lyrurus tetrrix</i>).		
5	Cietrzew (<i>Lyrurus tetrrix</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redukcja osobników konkurencyjnego gatunku obcego – bażanta (<i>Phasianus colchicus</i>). 2. Zasilanie populacji dodatkowymi osobnikami 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odstrzał redukcyjny wszystkich osobników bażanta w granicach BbPN¹). 2. Wsiedlenie do 60 dodatkowych osobników o pochodzeniu genetycznym właściwym dla północno-wschodniej Polski. Wypuszczane ptaki będą oznakowane kolorowymi obrączkami, a część zostanie wyposażona w nadajniki telemetryczne w celu ich monitorowania i wnioskowania o efekcie ekologicznym realizacji zadania. W miejscu wypuszczania ptaków oraz potencjalnych innych miejscach ich przebywania mogą być ustawiane fotorużki w celu monitoringu efektów redukcji drapieżników i wsiedlania cietrzewi.
6	Żuraw (<i>Grus grus</i>)	Ograniczenie przebywania ludzi na noclegowiskach żurawia w godzinach nocnych	Wykonywanie działań ochronnych w ekosystemach nieleśnych w okresie od 1 sierpnia do 31 października jedynie w porze od 2 godzin po wschodzie słońca do 2 godzin przed zachodem słońca
7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wilk (<i>Canis lupus</i>), 2. Ryś (<i>Lynx lynx</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych w BbPN. 2. Optymalizacja środowiska leśnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz wprowadzenia rozwiązań minimalizujących ryzyko kolizji zwierząt z pojazdami mechanicznymi w świetle planowanych inwestycji liniowych przebiegających przez BbPN (przejścia dla zwierząt). 2. Optymalizacja środowiska leśnego poprzez wprowadzanie podszytu w lasach o dużej widoczności, pozostawianie wykrotów, karp korzeniowych, martwych leżących drzew i pojedynczych ściętych drzew na gruncie.

8	Konik polski (<i>Equus ferus caballus</i>)	Prowadzenie hodowli zachowawczej w Ośrodku Hodowli Zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Całoroczna praca hodowlana. 2. Kwalifikacja utrzymywanych klaczy do programu ochrony zasobów genetycznych koni rasy konik polski. 3. Utrzymanie i modernizacja obiektów infrastruktury Ośrodka oraz zakup sprzętu i akcesoriów niezbędnych do jego prowadzenia. 4. Prowadzenie całorocznego wypasu.
9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gatunki ptaków. 2. Gatunki ssaków: <ol style="list-style-type: none"> 1) wilk (<i>Canis lupus</i>), 2) łasicowate (<i>Mustelidae</i>), 3) łoś (<i>Alces alces</i>), 4) sarna (<i>Capreolus capreolus</i>), 5) dzik (<i>Sus scrofa</i>), 6) borsuk (<i>Meles meles</i>), 7) jeleń szlachetny (<i>Cervus elaphus</i>), 8) jeż europejski (<i>Erinaceus europaeus</i>), 9) gryzonia (<i>Rodentia</i>), 10) nietoperze (<i>Chiroptera</i>), 11) ryjówko-kształtne (<i>Soricomorpha</i>), 12) zającokształtne (<i>Lagomorpha</i>), 13) ryś (<i>Lynx lynx</i>), 14) żbik (<i>Felis silvestris</i>). 	Prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Leczenie i rehabilitacja dzikich zwierząt trafiających do Ośrodka. 2. Utrzymanie i modernizacja obiektów infrastruktury Ośrodka oraz zakup sprzętu i akcesoriów niezbędnych do jego prowadzenia. 3. Eutanazja osobników zwierząt, które z powodu obrażeń, urazów lub chorób nie będą w stanie wrócić do środowiska naturalnego oraz ich stan uniemożliwia im funkcjonowanie w niewoli bez codziennego znoszenia bólu, prowadzona w sposób humanitarny, polegająca na podawaniu środków w iniekcji, powszechnie używanych do eutanazji zwierząt, w celu ograniczenia cierpienia fizycznego i psychicznego.
10	1. Sum (<i>Silurus glanis</i>).	Ochrona bierna osobników suma	Edukacja społeczeństwa w zakresie zasad udostępniania BbPN do

	2. Sandacz (<i>Sander lucioperca</i>).	i sandacza w ciekach w granicach BbPN	amatorskiego połowu ryb i zakazów obowiązujących na jego obszarze
11	1. Trzmiele (<i>Bombus</i> sp.). 2. Pszczoły dziko żyjące (pszczoły samotnice), w szczególności: 1) murarka ogrodowa (<i>Osmia rufa</i>), 2) przedstawiciele rodzin lepiarkowatych (<i>Colletidae</i>) oraz misierkowatych (<i>Megachilidae</i>)	Tworzenie zastępczych miejsc przebywania owadów oraz utrzymywanie żerowisk	1. Budowa sztucznych schronień dla owadów. 2. Usuwanie krzewów i podrostu drzew zarastających miejsca żerowiskowe w okresie od 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku. 3. Koszenie miejsc żerowiskowych w okresie od 16 sierpnia do końca października, raz w roku lub dwa razy w ciągu 3 lat, z pozostawieniem co najmniej 20% obszaru niekoszonego. 4. Wzbogacanie żerowisk, np. poprzez wykładanie siana z łąk bogatych gatunkowo. 5. Edukacja społeczeństwa w zakresie potrzeby i metod ochrony naturalnych siedlisk owadów.
12	Czerwończyk fioletek (<i>Lycaena helle</i>)	Usuwanie krzewów i podrostu drzew	Ręczne usuwanie krzewów i podrostu drzew w miarę potrzeb wynikających z bieżącego monitoringu gatunku. Wykonanie zabiegów w terminie od 1 września do końca lutego
13	Przeplatka maturna (<i>Euphydryas maturna</i>)	1. Usuwanie krzewów i podrostu drzew. 2. Koszenie ręczne runi.	1. Ręczne usunięcie ok. 30-50% krzewów i podrostu drzew z całego stanowiska, z pozostawieniem jesionów, raz na 3 lata, w terminie od 1 września do końca lutego. 2. Koszenie ręczne runi raz na 3 lata. Bez użytkowania można pozostawić pas roślinności zielnej o szerokości minimum 5 metrów – wzdłuż ściany lasu, zadrzewień lub zakrzaczeń. W terminie do 2 tygodni po pokosie siano powinno zostać ułożone w stogi lub brogi i wywiezione. Koszenie, zbiór i wywóz biomasy w terminie od 1 września do 30 listopada.

14	Niepylak mnemosyna (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	Usuwanie krzewów i podrostu drzew	Wycięcie krzewów i podrostu drzew z użyciem sprzętu ręcznego zachowaniem pojedynczych dębów i lip, usuwanie odrośli według potrzeb. Wykonanie zabiegów w terminie od 1 września do 30 listopada
15	Strzępotek edypus (<i>Coenonympha oedippus</i>)	Ochrona przed nielegalnymi odłowami na potrzeby kolekcjonerstwa	Kontrolowanie przez Straż BbPN stanowisk gatunku w okresie od 30 czerwca do 15 lipca w dni bezdeszczowe w godzinach od 10 do 16
16	Wstęgówka bagienka (<i>Catocala pacta</i>)	Ochrona przed nielegalnymi odłowami na potrzeby kolekcjonerstwa	Kontrolowanie przez Straż BbPN stanowiska gatunku w okresie od 15 lipca do 10 sierpnia w godzinach wieczornych
17	Łoś (<i>Alces alces</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczanie płoszenia łosia w ostojach w okresie bukowiska (w okresie godowym). 2. Wzbogacenie zasobności bazy pokarmowej łosia zimą. 3. Zmniejszanie śmiertelności łosia na drogach i liniach kolejowych oraz ograniczanie szkód w uprawach leśnych i młodnikach. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach nieleśnych, będących ostojami łosia, poza okresem bukowiska tj. w terminie od 25 sierpnia do 10 października (termin może ulec zmianom ze względu na przebieg bukowiska w danym roku). 2. Prowadzenie części trzebieży zaplanowanych w lasach sosnowych w okresie późnojesiennym i zimowym z pozostawieniem wierzchołków i części gałęzi ściętych drzew na miejscu, w celu zwiększenia bazy pokarmowej. 3. Wykładanie lizawek solnych, w celu odwodzenia okazów zwierząt od wkraczania w rejon dróg i linii kolejowych oraz upraw leśnych i młodników.

III. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony krajobrazowej

A. Czynna ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Sasanka otwarta (<i>Pulsatilla patens</i>)	1. Przygotowanie miejsc dogodnych do kiełkowania i rozwoju siewek sasanki otwartej. 2. Eksperymentalne wypalanie.	1. Zdejmowanie warstwy mszystej w siedlisku potencjalnym i zajęтым sasanki otwartej, w tym w obrębie dawnych pasów przeciwpożarowych wzdłuż Carskiej Drogi z wypracowaniem optymalnego sposobu realizacji prac i terminu, bez uszkodzenia systemu korzeniowego gatunku. 2. Eksperymentalne wypalanie wybranych stanowisk gatunku w obrębie siedliska potencjalnego i zajętego przy Carskiej Drodze z wypracowaniem sposobu realizacji prac i terminu z pomocą specjalistów z zakresu pożarnictwa po uzgodnieniu prac z zarządcą drogi.
2	Sasanka łąkowa (<i>Pulsatilla pratensis</i>)	Koszenie roślinności zielnej na poboczach Carskiej Drogi	Koszenie roślinności zielnej na poboczach Carskiej Drogi przy użyciu sprzętu nieniszczącego struktury gleby w terminie po 15 czerwca
3	Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)	Usunięcie gatunków obcych inwazyjnych, w tym kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>), nawłoci późnej (<i>Solidago gigantea</i>) oraz nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>)	Wyrwanie wszystkich osobników kolczurki klapowanej oraz wyrwanie lub wykopywanie wszystkich klonów amerykańskich nawłoci przed fazą owocowania, wraz z wyniesieniem biomasy poza torfowisko. Ewentualne powtórzenie zabiegu w kolejnych latach

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>).	1. Koszenie runi. 2. Wypas zwierząt gospodarskich.	1. Koszenie (jeden pokos w ciągu roku) od 16 lipca do 15 listopada z usunięciem biomasy

<ol style="list-style-type: none"> 2. Błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>). 3. Orlik grubodzioby (<i>Clanga clanga</i>). 4. Orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>) 5. Derkacz (<i>Crex crex</i>). 6. Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>). 7. Dubelt (<i>Gallinago media</i>). 8. Rycyk (<i>Limosa limosa</i>). 9. Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>). 10. Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>). 11. Uszatka błotna (<i>Asio flammeus</i>). 12. Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>). 13. Czajka (<i>Vanellus vanellus</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Wycięcie drzew i krzewów 	<p>i pozostawieniem od 15 do 85% powierzchni nieskoszonej (przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej powierzchni), z zachowaniem następujących uwarunkowań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w przypadku występowania wodniczki należy pozostawić co najmniej 50% powierzchni obszaru nieskoszonego, a koszenie rozpocząć od 16 sierpnia; 2) w przypadku najważniejszych tokowisk dubelta (powyżej 5 tokujących samców) i w innych uzasadnionych przypadkach należy kosić ręczne; 3) w wypadku występowania derkacza koszenie należy rozpoczynać nie wcześniej niż 1 sierpnia 4) w czasie występowania wody gruntowej ponad 15 cm nad poziomem gruntu dopuszcza się tylko koszenie ręczne. W przypadku utrzymywania się takich warunków dłużej niż 1 miesiąc, w okresie od 16 lipca do 30 września, dopuszcza się przedłużenie terminu koszenia do 30 listopada. W przypadku braku możliwości wykonania koszenia we wskazanym terminie danego roku dopuszcza się możliwość koszenia w okresie od 1 do 31 grudnia przy braku pokrywy śnieżnej i po zamarzniętym gruncie; 5) usunięcie ściętej biomasy, złożenie w stogi lub zebranie w bele powinno nastąpić w terminie 3 tygodni od skoszenia, a w uzasadnionych
---	---	--

			<p>przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn, ze względu na które pierwotny termin nie został dotrzymany;</p> <p>6) wywóz biomasy nie może powodować niszczenia gleby oraz roślinności – może być prowadzony po zamrożonym gruncie, bądź przy niskim poziomie wód gruntowych. W przypadku warunków, w których wywóz może spowodować uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby, dopuszczalne jest pozostawienie biomasy do czasu wystąpienia właściwych warunków do jej zbioru;</p> <p>7) w zależności od potrzeb zabieg koszenia można wykonać na danej powierzchni do 3 razy w ciągu obowiązywania niniejszych zadań ochronnych, ale nie częściej niż raz w roku.</p> <p>2. W uzasadnionych przypadkach zalecany jest ekstensywny wypas zwierząt gospodarskich (do 1 DJP/ha) – zamiast koszenia bądź uzupełniająco, w terminie od 15 maja do 31 października.</p> <p>3. Wycięcie i usunięcie drzew i krzewów, według potrzeb gatunków, w okresie od 15 sierpnia do 15 lutego, w przypadku ostoi cietrzewia w okresie od 16 sierpnia do końca listopada, a w przypadku ostoi łosia w okresie od 10 października do 15 lutego.</p>
2	<p>1. Rycyk (<i>Limosa limosa</i>).</p> <p>2. Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>).</p>	<p>1. Ograniczenie liczebności populacji wizona</p>	<p>1. Redukcja liczebności populacji wizona amerykańskiego poprzez Nielimitowany odstrzał wizona amerykańskiego wykonywany</p>

	<p>3. Rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>).</p> <p>4. Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>).</p> <p>5. Rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>).</p>	<p>amerykańskiego (<i>Neovision vision</i>).</p> <p>2. Ochrona kolonii lęgowych.</p> <p>3. Monitoring</p>	<p>przez wyznaczonych pracowników BbPN.</p> <p>2. Grodzenie pastuchem elektrycznym kolonii lęgowych z jednoczesną jak najmniejszą ingerencją w kolonie.</p> <p>3. Monitoring ptaków siewkowych i wizona amerykańskiego. W ramach tych działań mogą wykonywane m.in. wyszukiwanie i kontrola gniazd ptaków siewkowych, monitoring gniazd za pomocą fotopułapek i logerów.</p>
3	Cietrzew (<i>Lyrurus tetrrix</i>)	<p>1. Redukcja osobników konkurencyjnego gatunku obcego – bażanta (<i>Phasianus colchicus</i>).</p> <p>2. Zasilanie populacji dodatkowymi osobnikami</p>	<p>1. Odstrzał redukcyjny wszystkich osobników bażanta w granicach BbPN.</p> <p>2. Wsiedlenie do 60 dodatkowych osobników o pochodzeniu genetycznym właściwym dla północno-wschodniej Polski. Wypuszczane ptaki będą oznakowane kolorowymi obrączkami, a część zostanie wyposażona w nadajniki telemetryczne w celu ich monitorowania i wnioskowania o efekcie ekologicznym realizacji tego zadania. W miejscu wypuszczania ptaków oraz potencjalnych innych miejscach ich przebywania mogą być ustawiane fotopułapki w celu monitoringu efektów redukcji drapieżników i wsiedlania cietrzewi.</p>
4	<p>1. Rycyk (<i>Limosa limosa</i>).</p> <p>2. Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>).</p> <p>3. Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>).</p>	<p>Ograniczenie liczebności drapieżników: lis (<i>Vulpes vulpes</i>), jenot (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)</p>	<p>1. Redukcja liczby osobników lisa do ilości nie większej niż 2 os./10 km² i utrzymywanie tego poziomu zagęszczenia.</p> <p>2. Redukcja całkowita populacji jenota.</p>

	<p>4. Czajka (<i>Vanellus vanellus</i>).</p> <p>5. Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>).</p> <p>6. Dubelt (<i>Gallinago media</i>).</p> <p>7. Derkacz (<i>Crex crex</i>).</p> <p>8. Uszatka błotna (<i>Asio flammeus</i>).</p> <p>9. Cietrzew (<i>Lyrurus tetrrix</i>).</p>		
5	Żuraw (<i>Grus grus</i>)	Ograniczenie przebywania ludzi na noclegowiskach żurawia w godzinach nocnych	Wykonywanie działań ochronnych w ekosystemach nieleśnych w okresie od 1 sierpnia do 31 października jedynie w porze od 2 godzin po wschodzie słońca do 2 godzin przed zachodem słońca
6	<p>1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>).</p> <p>2. Orlik grubodzioby (<i>Clanga clanga</i>).</p> <p>3. Orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>).</p> <p>4. Puchacz (<i>Bubo bubo</i>).</p> <p>5. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>).</p>	<p>1. Budowa platform lęgowych.</p> <p>2. Zabezpieczanie gniazd przed presją drapieżników.</p> <p>3. Monitoring.</p>	<p>1. Budowa sztucznych platform lęgowych w miarę potrzeb (np. w miejscu istniejących gniazd w przypadku wywrócenia się lub prawdopodobieństwa wywrócenia się dotychczasowego gniazda oraz trudności w samodzielnej odbudowie gniazda przez ptaki).</p> <p>2. Zabezpieczenie drzew gniazdowych i sąsiednich (mających styczność koron) repelentami utrudniającymi ssakom drapieżnym (głównie kunom) dostęp do gniazd.</p> <p>3. Monitoring liczebności, sukcesu lęgowego i in. prowadzony m.in. za pomocą fotopułapek przy gniazdach oraz znakowania ptaków za pomocą obrączek (w tym kolorowych).</p>
7	<p>1. Wilk (<i>Canis lupus</i>).</p> <p>2. Ryś (<i>Lynx lynx</i>).</p>	<p>1. Zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych</p> <p>2. Optymalizacja środowiska leśnego</p>	<p>1. Działania na rzecz wprowadzenia rozwiązań minimalizujących ryzyko kolizji zwierząt z pojazdami mechanicznymi w świetle planowanych inwestycji</p>

8	Gatunki płazów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie śmiertelności płazów podczas sezonowych wędrówek. 2. Monitoring różnorodności gatunkowej oraz liczebności migrujących płazów 	<p>liniowych przebiegających przez BbPN (przejścia dla zwierząt).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Optymalizacja środowiska leśnego poprzez wprowadzanie podszytu w lasach o dużej widoczności, pozostawianie wykrotów, ściętych drzew, karp korzeniowych na gruncie. <ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie śmiertelności poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1) ustawienie płotków ochronnych na poboczach dróg Goniądz – Wólka Piaseczna oraz Strękowa Góra – Osowiec-Twierdza oraz innych, w miarę potrzeb i możliwości; 2) przenoszenie płazów na drugą stronę drogi w okresie sezonowych migracji; 3) ustawianie znaków okresowo ograniczających prędkość na odcinkach dróg na których prowadzone są akcje przenoszenia płazów, w porozumieniu z zarządcą danej drogi; 4) budowa trwałych ogrodzeń ochronnych i przepustów pod drogami na odcinkach z wysoką śmiertelnością płazów – we współpracy z zarządcą danej drogi. 2. Oznaczanie gatunków i liczenie przenoszonych osobników.
9	Wszystkie gatunki roślin i zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów ochrony obszarów sieci Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja	Wykup gruntów	Ochrona cennych gatunków roślin, zwierząt oraz ich siedlisk poprzez wykup gruntów

Biebrzańska PLB200006		
--------------------------	--	--

Objaśnienia:

¹⁾ BbPN – Biebrzański Park Narodowy.